

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

ניתן ביום 07 אוגוסט 2022

המבקשת

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

המשיבות

1. הסתדרות העובדים הלאומית

2. אס.איי.פי.ג'י בייפורט טרמינל בע"מ (נמל המפרץ)

לפני: סגן הנשיאה אילן איטח, השופטת לאה גליקסמן, השופטת חני אופק גנדלר
נציגת ציבור (עובדים) גב' ורדה אדוארדס, נציג ציבור (מעסיקים) מר עצמון ליפשיץ

ב"כ המבקשת - עו"ד ענת גוטמן, עו"ד אלעד מורג

ב"כ המשיבה 1 - עו"ד רן קונפינו, עו"ד ליאת אלזנר, עו"ד בטי מצר-לוי,
עו"ד מיכל קסלסי, עו"ד רוית קרן-רוזין

ב"כ המשיבה 2 - עו"ד שירלי מחלב חפץ, עו"ד עמית ברקוביץ', עו"ד טל קרת

פסק דין

סגן הנשיאה אילן איטח

1. לפנינו בקשת צד בסכסוך בין ארגוני (להלן - **בקשת הצד**), שבמסגרתה עותרת המבקשת, הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן - **הכללית**), למתן סעדים הצהרתיים הקובעים כי המשיבה 1, הסתדרות העובדים הלאומית (להלן - **הלאומית**), פעלה במשיבה 2, אס.איי.פי.ג'י בייפורט טרמינל בע"מ (להלן - **החברה**), כ"ארגון מטעם", כי הלאומית לא רשאית להסתמך על חזקת יציגות בחברה, וכי הלאומית מנועה מלהציג עצמה כארגון העובדים היציג בחברה ומנועה מלנהל משא ומתן קיבוצי לגבי עובדי החברה.
לכתחילה כללה בקשת הצד סעד הצהרתי קבוע נוסף - כי הכללית היא ארגון העובדים היציג בחברה החל מיום 17.3.22, אולם בנסיבות שתפורטנה בהמשך הודיעה הכללית כי אינה עומדת עוד על סעד זה.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

רקע עובדתי

2. הצדדים חלוקים ביניהם על עניינים עובדתיים לא מעטים. להלן נציג את אבני הדרך העובדתיות שאינן שנויות במחלוקת, או שלא נסתרו.
3. החברה והנמל: חברת SIPG הסינית, שעיסוקה בתחום הנמלים (להלן - SIPG), זכתה בשנת 2015 במכרז של חברת נמלי ישראל (להלן - חנ"י) להפעלת נמל המפרץ - הנמל החדש במפרץ חיפה, שהוקם כחלק מהרפורמה בנמלים (להלן - נמל המפרץ או הנמל). הנמל מופעל על ידי החברה, שהיא בבעלות SIPG. בחודש מאי 2018 החלו עבודות ההקמה של הנמל, בחודש יוני 2021 החלה תקופת ההרצה, וביום 1.9.21 נפתח הנמל לפעילות. בנמל פועלות 6 חטיבות ובהן חטיבת התפעול הכוללת את המחלקות הבאות: TOS¹, חשמל, טכנאים, מנופאים.
4. מאחר שהפעלת הנמל נעשית באמצעות טכנולוגיה שפותחה על ידי החברה הסינית, גייסה החברה לחטיבות השונות, עוד בשנת 2020, עובדים סינים בעלי ידע בטכנולוגיה זו. העובדים הסינים הם בדרגים שונים, חלקם גם עובדי הנהלה בדרג משתנה, והם גויסו לתקופה בת כחמש שנים. בנוסף, החברה התקשרה בשנת 2020 עם חברת כוח האדם מעוף משאבי אנוש (מקבוצת מעוף) בע"מ (להלן - מעוף), לקבלת שירותי השמה וכוח אדם להפעלת המנופים ומערכות ה-TOS. מעוף אחראית לגיוס העובדים, הכשרתם והעסקתם בפועל עם הצבתם בנמל, ועל פי ההסכם בינה ובין החברה, האחרונה רשאית לקלוט את העובדים שיסיימו את ההכשרה לשביעות רצונה.
5. מצבת העובדים: עם תחילת תקופת ההרצה של הנמל הועסקו בו מעט עובדים², רובם עובדי מטה והנהלה, רובם סינים. בחודש יוני 2021 הועסקו בנמל 54 עובדים. בחודש יולי 2021 החלו להיקלט בחברה עובדים נוספים, אשר הועסקו תחילה בנמל באמצעות מעוף. בחודש מרץ 2022 ועד לתקופה הרלוונטית לענייננו הועסקו בחברה 108 עובדים. מספר העובדים בנמל צפוי לגדול בהדרגה, עם התקדמות פעילותו, ובסופו של יום צפויה החברה להעסיק כ-200 עובדים³.

¹ Terminal Operating System. מכונה "טוס" בטענות הצדדים, בעדויותיהם וכו'.

² הכללית טוענת כי בתקופת ההרצה הועסקו בנמל כ-30 איש, אך מחקירתנו של המצהיר מטעם ההסתדרות עולה כי הנתונים בבקשת הצד מבוססים על שיחות עם עובדים בנמל, שאינם ממחלקת משאבי אנוש (עמ' 10 לפרוטוקול, שורות 17 - 23). החברה לא מסרה נתונים על מצבת העובדים בתקופת ההרצה. מכל מקום נתון זה אינו מעלה או מוריד לענייננו.

³ סעיף 28 לתשובת הצד של החברה.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

6. אנשי מפתח בחברה הרלוונטיים להליך: בחברה מכהן, לצד דירקטורים נוספים, דירקטור ישראלי, מר יואב צוקרמן (להלן - **מר צוקרמן**), המשמש החל מחודש ינואר 2022 גם כסמנכ"ל קשרי ממשל ורגולציה בחברה. מנכ"ל החברה הוא מר מי-האו צ'יאנג. בתפקיד ראש חטיבת משאבי אנוש בחברה משמש מר טל גולדשטיין (להלן - **מר גולדשטיין**), ומנהלת משאבי האנוש בחברה, החל מיום 21.9.20, היא גבי נעה פורת (להלן - **גבי פורת**).

7. הכרזת היציגות של הלאומית: במכתב לחברה מיום 20.6.21 הכריזה הלאומית על יציגותה בנמל החל מאותו היום והחברה נדרשה להכיר ביציגות ולתאם "פגישת הכרות ותחילת השיח המקצועי" (להלן - **ההכרזה הראשונה**). במכתב לחברה מיום 27.6.21 "אשררה" הלאומית את יציגותה בחברה נכון לאותו היום, תוך שצירפה למכתב 19 טופסי הצטרפות, וְשָׁבָה על דרישתה להכיר ביציגותה ולקבוע פגישה (להלן - **ההכרזה השנייה**) (ההכרזה הראשונה וההכרזה השנייה תקראנה יחד - **הכרזת הלאומית**).

8. ההכרה ביציגות הלאומית: במכתב ללאומית מיום 27.6.21 הכירה החברה ביציגות הלאומית בקרב עובדיה החל מיום 27.6.21, משמצאה כי 19 עובדים "המהווים 35% מכלל העובדים המועסקים בחברה (54 עובדים)" חתמו על טופסי ההצטרפות. עוד נכתב במכתב זה כך:

3" **בין טפסי ההצטרפות נכללו טופסי הצטרפות של העובדים הזרים בחברה שהם ממוצא סיני. לפיכך פנינו אליכם בבקשה להבהיר כיצד נחתמו הטפסים והאם אותם עובדים ידעו והבינו על מה הם חותמים.**

4. **לאחר שהובהר על ידי נציג מטעמכם, כי העובדים הזרים הוחתמו על ידי עובד חברה סיני, שמבין גם עברית ועבד בעברו עם ההסתדרות הלאומית, וכי אותו נציג ישב עם העובדים והסביר להם על מה הם חותמים, החברה השתכנע [כך במקור - א.א.] באמיתות הטפסים."**

9. נקדים ונציין כי חרף הכרזת הלאומית וההכרה ביציגותה, עד למועדים הרלוונטיים להליך זה לא מסרה הלאומית הודעה על מינוי חברי ועד מטעמה. אמנם ביום 15.3.22 נחתם "כתב מינוי" של מר אחמד אבו עיזאש כחבר ועד מטעם הלאומית, אלא שביום המחרת הוא ביקש "להוריד אותי מהועד"⁴, ואף הלאומית עצמה לא טוענת שמהלך מינויו לוועד הושלם. כמו כן, מהראיות עולה כי לאחר התפטרות מר דרור לוי (שיוזכר בהמשך) מתפקידו בוועד מטעם הלאומית, לא שימש כחבר ועד

⁴ נספח מב/5 לבקשת הצד.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

- מטעמה ולו עובד אחד⁵. נוסף שביום 21.3.22 כתבה החברה לכללית ש"בהמשך" (אחרי ההכרה ביציגות הלאומית) "העבירה [הלאומית] הודעה להנהלת החברה על ועד העובדים..."⁶, אך לא הובאה כל אסמכתא לכך⁷.
10. **אירוע הקרפים**: ביום 16.2.22⁸ הציבו נציגי הלאומית דוכן קרפים בבניין המרכזי בנמל ושיווקו לעובדים את סל ההטבות של הלאומית (להלן - **אירוע הקרפים**).
11. **מהלך ההתארגנות בכללית**: בלילה שבין יום 15.3.22 לבין יום 16.3.22 החלה הכללית, באמצעות ועד פעולה מטעמה, לפעול לצירוף עובדי החברה לשורותיה. ביום 16.3.22 הודיעה הכללית לחברה כי פתחה במהלך התארגנות, התריעה כי מנהלים בחברה פועלים לסיכול המהלך ונוקטים צד "לטובת ארגון עובדים מתחרה", וביקשה לקבוע בדחיפות מועד לכניסת נציגי הכללית לנמל. במכתב הוצגו חברי ועד הפעולה מטעם הכללית - 7 במספר.
12. **הכרזת היציגות של הכללית**: במכתב לחברה מיום 17.3.22 הכריזה הכללית על יציגותה בחברה (להלן - **הכרזת הכללית**). להכרזה צורפו רשימת העובדים שהצטרפו לכללית וכן טופסי ההצטרפות שלהם - 33 במספר, 30 מהם כוללים הודעת ביטול חברות בלאומית. הכללית ביקשה מהחברה לתאם בהקדם פגישת משא ומתן קיבוצי ולאפשר לה לפגוש את העובדים.
13. **תשובת החברה**: ביום 17.3.22⁹ השיבה החברה לכללית כי ביום 20.6.21 הכריזה הלאומית על יציגותה, בצירוף טופסי הצטרפות של מעל שליש מעובדי החברה, ולפיכך הכירה החברה ביציגותה¹⁰. החברה הוסיפה כי "בימים אלו, מתנהל בין הצדדים משא ומתן על הסכם קיבוצי לעובדי החברה", ודחתה את טענות הכללית בדבר נקיטת צד של החברה לטובת הלאומית.
14. ביום 20.3.22 העבירה הכללית ללאומית את טופסי ההצטרפות שבידיה¹¹.

⁵ חקירת מר לופטון (עמ' 25 לפרוטוקול, שורות 12 - 16).

⁶ נספח 10 לתשובת הצד של החברה; ס' 4 למכתב.

⁷ ראו גם חקירת מר גולדשטיין, עמ' 15 לפרוטוקול, שורות 1 - 11.

⁸ בבקשת הצד נרשם לכתחילה כי אירוע הקרפים היה בסוף ינואר 2022, אולם בסעיף 25 לתגובת הכללית לתשובות הצד שונה המועד ל-16.2.22. ראו גם האמור בה"ש 6 לתגובת הכללית.

⁹ נספח 7 לתשובת הצד של החברה. לא ברור אם במועד משלוח מכתב זה כבר התקבלה בחברה הכרזת הכללית, אם לא, שכן נכתב בו כי הוא מתייחס למכתב הכללית מיום 16.3.22 ולא נזכרה הכרזת הכללית מיום 17.3.22.

¹⁰ יצוין כי אין במכתב זה התייחסות להכרזה השנייה.

¹¹ ביום 21.3.22 שלחה הכללית ללאומית את הטפסים בשנית, לאור טענת הלאומית שהטפסים אינם קריאים.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

15. ביום 22.3.2023¹² ביקרו נציגי הכללית בנמל, לראשונה מאז החל מהלך ההתארגנות של הכללית בנמל. ביקורים נוספים של נציגי הכללית בנמל היו בימים 28.3.22, 29.3.22, 3.4.22 ו-5.4.22.

16. ביני לביני החליפו הצדדים כולם תכתובות שונות, שזה עיקרן:

א. הלאומית טענה כי בינה ובין החברה מתנהל "משא ומתן קיבוצי אפקטיבי ואינטנסיבי... מזה 4 חודשים... בתדירות קבועה" וכי נציגי הלאומית מגיעים לפעילות ארגונית בנמל "מזה מספר חודשים". עוד טענה כי הכרזת הכללית נעשתה חרף מודעותה ליציגות הלאומית, ובעוד הכללית נאחזת "באמרות כוזבות" כאילו הנמל מעדיף את הלאומית; התנהלות הכללית עולה כדי הפרעה להתארגנות והפרת הדין, לרבות הלכות המניעות. הלאומית דרשה מהכללית לחדול מפניות לעובדים, לחזור בה "מהיותה לכאורה ארגון העובדים היציג" ולכבד את רצון העובדים להתארגן בלאומית. טענות נוספות מפי הלאומית: משלא הועברו אליה ביום 17.3.22 טופסי ביטול החברות בשורותיה, הכרזת הכללית מאותו יום אינה כדין; הכללית מנועה מלהכריז על יציגות בשל מניעות מכוח משא ומתן; הכללית ממילא אינה עומדת במבחן הכמותי, משהציגה 33 טפסים בלבד, ואילו הלאומית "אוחזת בטפסים רבים יותר", אף אם ילקחו בחשבון הודעות ביטול החברות בלאומית.

ב. הכללית טענה שהלאומית אינה מורגשת בנמל, ש"תקופת המניעות ההלכתית הנובעת מהכרה ביציגות חלפה כבר לפני מספר חודשים" ושספק אם המשא ומתן הנטען מקים מניעות. הכללית הוסיפה כי לאור טופסי ההצטרפות שבידה, הכוללים גם ביטולי חברות בלאומית, היא (הכללית) ארגון העובדים היציג בנמל. כלפי החברה טענה הכללית כי היא נוקטת צד לרעתה ולטובת הלאומית, בעיקר במתן גישה לעובדים. כך, כניסת הכללית לנמל אושרה על ידי החברה רק בחלוף ימים רבים, חרף בקשות חוזרות ונשנות, ובכפוף למגבלות זמן ומקום, בעוד שהלאומית נהנית מגישה חופשית לעובדים. הכללית ביקשה שיתאפשר לה "לפגוש את עובדי שתי המשמרות ובנראות גבוהה יותר, כפי שמתאפשר לנציגי הלאומית", אך מר גולדשטיין סירב. בביקור בנמל ביום

¹² מהחומר המצוי בתיק לא ברור אם הביקור הראשון של נציגי הכללית בנמל היה ביום 23.3.22 או ביום 24.3.22. הדברים לא ברורים אף מטענות הכללית עצמה. ראו למשל סעיף 90 לבקשת הצד, שם נכתב כי "ביום 24.3.2022 הגיעו נציגי [הכללית]... לנמל", ואילו בסעיף 6 למכתב הכללית ללאומית מיום 24.3.22 נכתב כי "נציגנו הגיעו אתמול, 23.3.2022, לנמל...". בסעיף 48 לתשובת הצד של החברה נכתב כי "ביום 23.3.2022 הגיעו נציגי [הכללית] לשטח נמל המפרץ...". גם מנספח א' ל"דיווח ועדכון" מטעם הכללית מיום 31.3.22 ומנספח מב/1 לתצהירו המשלים של מר דביר עולה כי הביקור היה ביום 23.3.22. מכל מקום אין מדובר בפער משמעותי. ניח לצורך פסק דין זה כי הביקור היה ביום 23.3.22.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

23.3.22 לא הורשו נציגי הכללית להיכנס "אלא בליווי של שתי מכוניות בטחון", כמהווים סכנה ביטחונית, דבר המהווה השפעה בלתי הוגנת¹³ על העובדים. עוד טענה הכללית, כי בחדר שהוקצה לה לא היתה אפשרות לערוך פגישה בישיבה, בהעדר כסאות, וכי באמצע הפגישה התפרץ לחדר מר צ'ין, סמנכ"ל תפעול בחברה (להלן - מר צ'ין)¹⁴ ופנה לעובדים "בטונים גבוהים"; העובדים "הופתעו וחשו מאוימים"; מר צ'ין יצא מהחדר רק לאחר פניות חוזרות ונשנות של מר גולדשטיין, שעמד מחוץ לחדר; העובדים ננזפו כששבו לעבודתם. עמדת הכללית היא כי הדברים מלמדים שהחברה מעדיפה לפעול בנמל "מול ארגון נוח מבחינתה קרי, הלאומית, כארגון מטעם", והתריעה שהתנהלות זו אינה חוקית.

ג. החברה טענה כי לאחר ההכרה ביציגות הלאומית החל בין הצדדים "משא ומתן אינטנסיבי", שבמסגרתו התקיימו מספר פגישות והושקעו משאבים רבים. החברה דחתה מכל וכל את טענות הכללית לפגיעה בהתארגנות ולשיתוף פעולה אסור עם הלאומית והדגישה כי היא פועלת על פי דין. במסגרת זו טענה כי לא מנעה מהכללית להיכנס לנמל "בשום שלב, ואך ביקשה לבחון מול יועציה המשפטיים את המצב המשפטי" בשים לב ליציגות הלאומית והמשא ומתן המתנהל מולה, והוסיפה כי כניסת הכללית לנמל תתאפשר בתיאום מראש. כמו כן, החברה העלתה טענות ביחס להתנהלות נציגי הכללית. אשר לכניסת נציגי הכללית לנמל ביום 23.3.22, החברה הסבירה שהעמידה לרשותם "חדר פרטי... שולחן וכסאות... באזור פרטי, שלא בקרבה לחברי ההנהלה בנמל, ועל מנת שלא תשמע כל טענה להפרעה כלשהי מצד ההנהלה... דאגה, כי נציגי [הכללית] יקבלו ליווי צמוד על מנת לשמור על ביטחונם ועל מנת לסייע להם להגיע למקום המתאים, בשים לב ששטח הנמל הוא עצום" ולתכונה הרבה בו. החברה אישרה כי "מר צ'ין נכנס במהלך הכינוס לחדר" אלא שהיה זה לשניות ספורות, על מנת לבדוק שנציגי הכללית "קיבלו את התנאים ההולמים", ומר צ'ין "לא דיבר עם העובדים ולא הפריע לכינוס ובתוך פחות מדקה יצא מהחדר". החברה הדגישה כי איש מהעובדים שנכחו בפגישה לא ננזף, אך הם התבקשו "לא להותיר עמדות שלמות ללא איוש". החברה הוסיפה כי גם כשהלאומית הגיעה לנמל לראשונה, היא "זכתה לליווי והדרכה", גם היא לא רשאית להגיע לנמל ללא תיאום מראש

¹³ הכללית עושה שימוש במונח "השפעה פסולה" אולם הביטוי המדויק יותר הוא "השפעה בלתי הוגנת" ובו נשתמש בפסק דין זה. ראו לעניין זה עס"ק (ארצי) 7670-10-20 דור אלון ניהול מתחמים קמעונאיים בע"מ - הסתדרות העובדים הלאומית בישראל, בסעיפים 79 - 81 לפסק הדין (12.1.2021).

¹⁴ ציון כי במכתב הכללית נכתב כי מדובר ב"מר צ'ינג", אולם מהקשר הדברים נראה כי הכוונה היא למר צ'ין.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

וגם היא נדרשת לפעול בתום לב, תוך שמירה על כבוד ההנהלה ומניעת הפרעה לפעילות השוטפת של הנמל.

ההליך בבית הדין

17. ביום 29.3.22 הגישה הכללית את בקשת הצד שלפנינו, ובה עתרה למתן סעדים ארעיים, זמניים וקבועים, כמפורט בסעיף 1 לעיל, שעיקרם לאסור על הלאומית להציג עצמה ולפעול כארגון העובדים היציג בחברה, בהיותה "ארגון מטעם". לכתחילה עתרה הכללית לסעד קבוע נוסף - כי היא ארגון העובדים היציג בחברה החל מיום 17.3.22, אולם משהתברר בהמשך כי במועד זה לא עמדה בדרישת השליש (אחזה ב-33 טופסי הצטרפות בעוד שמצבת העובדים בחברה עמדה על 108 עובדים), חזרה בה מסעד זה, תוך שמירת טענותיה וזכויותיה. לפיכך, ככלל, לא נפרט את טענות הצדדים בקשר לסעד זה, לא נדון ולא נכריע בהן.
18. בהחלטה מיום 29.3.22 נקבע דיון בבקשה ליום 12.4.22 והמשיבות נדרשו להודיע "אם עומד לחול שינוי כלשהו בנסיבות המחייב מתן החלטה בבקשה למתן סעד ארעי". בהחלטה מיום 30.3.22, "בשים לב להודעות המשיבות", נדחתה הבקשה למתן סעד ארעי. ביום 31.3.22 הגישה הכללית הודעת "דיווח ועדכון" שבה נטען, בהתבסס על עובדות חדשות, כי החברה מוסיפה לתת ללאומית יתרון בכל הנוגע למפגש עם העובדים. בהמשך הוגשו תשובות הצד של החברה ושל הלאומית וכן תגובת הכללית לתשובותיהן.
19. בקשת הצד נתמכה בתצהירו של מר רוס דביר, מנהל מחלקת התאגדויות באגף להתאגדות עובדים בכללית (להלן - **מר דביר**). תשובת הצד של הלאומית נתמכה בתצהירו של מר חי לופטון, סמנכ"ל התארגנויות בלאומית (להלן - **מר לופטון**). לתשובת הצד של החברה צורף תצהירו של מר גולדשטיין.

שיחות צוקרמן

20. כבר בשלב זה נציין כי בלב טענות הכללית ניצבת שיחה מיום 22.2.22 שבה נטלו חלק מר צוקרמן, גב' פורת ו-3 עובדי TOS (להלן - **השיחה מיום 22.2.22**). שיחה זו הוקלטה, שלא בידיעת מר צוקרמן וגב' פורת, על ידי אחד העובדים שהשתתפו בה, הקלטתה נמסרה לכללית ובהמשך הוגשה לבית הדין בצירוף תמליל. שיחה נוספת שעליה נסמכות טענות הכללית היא שיחה שקיים מר צוקרמן עם עובדי החשמליה ביום 21.3.22, ימים ספורים לאחר הכרזת הכללית (להלן - **השיחה מיום 21.3.22**).

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

אף שיחה זו הוקלטה, שלא בידיעת מר צוקרמן וגב' פורת, על ידי אחד העובדים שהשתתפו בה, הקלטתה נמסרה לכללית ובהמשך הוגשה לבית הדין בצירוף תמליל¹⁵. שתי השיחות הללו יכוננו יחד - שיחות צוקרמן ובהמשך נביא מתוכן חלקים נרחבים.

ההחלטה בבקשה לסעדים זמניים

21. ביום 12.4.22 התקיים דיון לפני מותב בית הדין בבקשה לסעדים זמניים. משעלה כי הכללית אינה עומדת בדרישת השליש במועד הכרזת יציגותה, בשים לב למצבת העובדים בחברה באותו מועד, התמקדו הצדדים בשאלת היציגות של הלאומית, בעיקר על רקע הטענות להירתמות החברה לטובתה. כמו כן נקבעו מועדים להגשת תצהירים ולדיון בהליך העיקרי. בהחלטה שניתנה לאחר הדיון התקבלה הבקשה הזמנית בחלקה (להלן - ההחלטה הזמנית), כך:

"לאחר שבחנו את הראיות ואת טענות הצדדים לפנינו בכתב ובעל-פה, עולה, על פני הדברים, בעיקר, אך לא רק, נוכח תמליל השיחה [מיום 22.2.22] (להלן - השיחה ו-התמליל, בהתאמה), כי קם יסוד לכאורי לטענת הכללית להשפעה מצד החברה על עובדים להצטרף ללאומית ושלא להצטרף לכללית, ולו למן חודש פברואר 2022 ואילך. בנסיבות אלה, של אמירות מפורשות של נושא משרה בכיר בחברה, הגם למספר עובדים קטן, יש קושי להתבסס על החזקה שלפיה ההצטרפות ללאומית, לפחות זו המאוחרת לשיחה, נעשתה במנותק מהשפעת החברה. זאת גם אם נניח שידחו הטענות של הכללית לגבי מודעותה של הלאומית להשפעה שכזו, ואיננו קובעים כל ממצא בעניין זה. בנסיבות אלה ונוכח ההיבט הכמותי של החברים בלאומית (בהתחשב בגידול המשמעותי בכוח האדם מאז הכרזת היציגות בחודש יוני 2021), לכאורה נסתרה חזקת היציגות של הלאומית, וזאת מבלי להידרש לטענת הכללית נגד חזקת היציגות של הלאומית מכוח ההכרה של החברה ביציגותה ביום 27.6.21.

על רקע מסקנה לכאורית זו, המבססת זכות לכאורה לקבלת סעד זמני מסוים, ובשים לב למועד הקרוב של הדיון בבקשת הצד העיקרית, ומששוכנענו כי מאז הנזקים נוטה לטובת קבלת הבקשה במתכונת המוגבלת שתפורט להלן... החלטנו להורות כדלקמן, וזאת עד למתן החלטה אחרת:

- א. הפעולות של החברה והלאומית במישור הקיבוצי, לרבות קידום המשא ומתן - יוקפאו.
- ב. הן הכללית והן הלאומית יימנעו מביצוע פעולות גיוס וצירוף חברים חדשים, פעולות שנועדו להביא לביטול חברות בארגון האחר ומינוי חברי ועד חדשים.

¹⁵ בהמשך הוגש תמליל מתוקן של השיחה. הציטוטים בהמשך יהיו מתוכו (נספח מב/4 לתגובת הכללית לתשובות הצד).

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

מעבר לכך, לא מצאנו מקום ליתן סעדים זמניים נוספים."

המשך השתלשלות העניינים

22. ביום 28.4.22 הגישה הכללית תצהיר משלים של מר דביר. בהמשך הוגשו - מטעם החברה תצהיר משלים של מר צוקרמן, ומטעם הלאומית תצהירים משלימים של מר לופטון ושל עובדי החברה מר עלא חליל, גב' יונית קלפר עברי, מר Ningyu Hu ומר Xiaoyu Shan. שני האחרונים הם עובדים סינים ותצהיריהם בשפה האנגלית.
23. בין לבין הגישה הלאומית בקשה "בדבר ביזוי" ההחלטה הזמנית (להלן - **בקשת הביזוי**). בבקשה נטען כי חרף האמור בהחלטה הזמנית, מתצהירו המשלים של מר דביר עולה כי ביום 14.4.22 צירפה הכללית לשורותיה 12 עובדי מעוף המוצבים בנמל (להלן - **טופסי 14.4.22**). הלאומית ביקשה כי בית הדין יביע את מורת רוחו מהתנהלות הכללית ויבהיר שטופסי 14.4.22 "נעדרי כל תוקף בפן הקיבוצי" והוגשו תוך ביזוי ההחלטה הזמנית. בהמשך הגישה הכללית תשובתה לבקשת הביזוי והלאומית הגישה תגובה לתשובה.
24. דיון בבקשה העיקרית התקיים ביום 15.5.22 ובמהלכו נחקרו מצהירי הצדדים. מר Hu ומר Shan, שהגישו תצהירים מטעם הלאומית, נחקרו בשפה האנגלית¹⁶. לאחר הדיון הוגשו סיכומי הצדדים, ועתה הכל נכון להכרעה.

תמצית טענות הצדדים

25. נפתח בהצגה תמציתית בלבד של טענות הצדדים. לא נציג בשנית את הטענות שהועלו בחילופי המכתבים, כמובא בסעיף 16 דלעיל, רק נציין כי הן חלק מהטענות לפנינו. נרחיב בהצגת הטענות, אם וככל שיידרש, במסגרת הדיון במחלוקות הדורשות הכרעה.

טענות הכללית

26. הכללית טוענת שהלאומית היא "ארגון מטעם", אשר בשיתוף פעולה עם החברה, באמצעות מר צוקרמן ומנהלים נוספים, פעלה לחסום את יציגות הכללית. לעמדת הכללית, מר צוקרמן רואה בלאומית ארגון עובדים נוח שיאפשר לחברה לפעול בנמל כרצונה, בעוד שהכללית מביאה "דם רע" ותרבות קלוקלת של מאבקים בין

¹⁶ הפרוטוקול הוקלד בעברית, בתרגום של ההרכב בזמן אמת.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

העובדים להנהלה. הכללית טוענת עוד שהלאומית אינה מתפקדת כארגון יציג בנמל - לא נכחה בשטח חודשים רבים, לא מינתה חברי ועד, לא ניהלה משא ומתן, לא פנתה לעובדים לבירור צרכיהם ולא פרסמה את דבר יציגותה. העובדים שנקלטו בנמל החל מחודש יולי 2021 לא הכירו אותה ולא הצטרפו אליה, ולא בכדי הכריזה הלאומית על יציגותה "רגע לפני" קליטתם. מהלך הכרזת הלאומית וההכרה ביציגותה הוא מהלך שכשלעצמו מעורר שאלות רבות ביחס לגורם שיזם אותו ולאונטיות שבו. הכללית סבורה שבנסיבות העניין יש להתייחס לנמל כאל מקום עבודה לא מאורגן ושאינו לספור במישור הקיבוצי את טופסי ההצטרפות שבידי הלאומית, ולכל הפחות את הטפסים שנחתמו מיום 16.2.22 ואילך. זאת, נוכח ההשפעה הבלתי הוגנת של החברה על רצון העובדים והתערבותה בחופש ההתארגנות. הכללית מוסיפה שחברי ועד הפעולה מטעמה הודיעו למר דביר על חששם להעיד בבית הדין, וגם דבר זה מלמד על הקשר בין הלאומית לחברה.

27. טענות נוספות מפי הכללית: העדפת החברה את הלאומית לא נותרה בגדר משאלת לב בלבד אלא הוצאה מהכוח אל הפועל בפעולות אקטיביות שמטרתן חסימת הכללית, וזאת לכל הפחות מיום 16.2.22 ואילך. בין היתר, החברה "תחזקה את יציגותה" של הלאומית, גם כשהיה ברור לשתיהן שהלאומית לא עומדת עוד בדרישת השליש, בהינתן הגידול המשמעותי במצבת העובדים בחברה ובהעדר פעילות של הלאומית לצירוף עובדים נוספים. הכללית מוסיפה כי גם אם הלאומית לא עונה במדויק על מבחני הפסיקה באשר ל"ארגון מטעם", הרי שהיא ידעה כי החברה מעדיפה אותה ומקנה לה יתרון על פני הכללית ונהנתה מכך. בכך פעלה בחוסר תום לב, שימשה מרצון ובמודעות כלי בידי החברה להשגת מטרותיה הפסולות - חסימת הכללית, ותפקדה הלכה למעשה כ"ארגון מטעם". מכל מקום, הכללית סבורה שדי בפעולות החברה, אף אם הלאומית לא היתה מודעת להן, כדי להטיל ספק בחופש הבחירה של עובדי הנמל ולהביא לפיכך לביטול הצטרפותם ללאומית במישור הקיבוצי. הכללית טוענת עוד כי בנסיבות העניין לא קמה מניעות מפני הכרזת יציגות נוגדת ליציגות הלאומית, משחלפו מעל 6 חודשים מאז ההכרה ביציגות הלאומית ומשהמשא ומתן הנטען אינו כזה המקים מניעות.

טענות הלאומית

28. הלאומית סבורה שיש לדחות את בקשת הצד תוך חיוב הכללית בהוצאות ריאליות ומבקשת כי ייקבע שהיא ארגון העובדים היציג בקרב עובדי החברה. לדבריה, היא אינה "ארגון מטעם", לא שיתפה או משתפת פעולה עם החברה, אינה אחראית

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

לעמדותיו האישיות של מר צוקרמן, לא ביקשה לסכל את התארגנות הכללית וטענות הכללית בעניינים אלה אינן אלא השערות וסיפורי מעשיות שלא נתמכות בראיות. עוד טוענת הלאומית כי שיחות צוקרמן הוצאו מהקשרן ואין ללמוד מהן את שמבקשת הכללית ללמוד מהן, מה עוד שקבילותן ומהימנותן של ההקלטות מוטלת בספק. לדברי הלאומית, למקרא השיחה מיום 22.2.22 ובניגוד לטענות הכללית, עולה שמר צוקרמן לא רצה ביציגותה של הלאומית בנמל והעדיף לפתור את קשיי העובדים באמצעות שיח ישיר שלהם עם ההנהלה, ללא כל ארגון עובדים. עוד טוענת הלאומית כי ההתארגנות בשורותיה בחודש יוני 2021 היתה אותנטית וכי מאז הצטרפו אליה עובדים רבים נוספים. לדבריה, בחודש מאי 2021 פנה אליה עובד הנמל, מר דרור לוי (להלן - **מר לוי**), בבקשה לבחון אפשרות להתארגנות עובדי הנמל בשורותיה. בתיווכו של עובד הלאומית לשעבר, מר אילן שנקר, איתרה הלאומית את מר צאן שיניאו, עובד זר ממוצא סיני המועסק בנמל כמתכנן אניות (להלן - **מר שיניאו**). מר שיניאו היה פעיל בתכנית של הלאומית בקרב עובדים זרים מסין. הוא ומר לוי הובילו את מהלך ההתארגנות של הלאומית בנמל. ביום 20.6.21 נעשתה ההכרזה הראשונה וביום 27.6.21 היתה ההכרזה השנייה, "לשם וידוא יציגותה" של הלאומית¹⁷. הלאומית מוסיפה, בין היתר, כי מר לוי התפטר מתפקידו כחבר ועד לאחר ההכרזה ביציגות, בעקבות שיחה עם רעייתו שלאחריה "הרגיש כי פעילותו בועד העובדים עלולה לפגוע בו ובקידומו המקצועי"¹⁸. עוד טוענת הלאומית כי פעלה בנמל כארגון עובדים יציג. כך, ארגנה את אירוע הקרפס שבעקבותיו הצטרפו לשורותיה עוד 12 עובדים. בנוסף, הלאומית והחברה ניהלו, החל מיום 3.11.21, משא ומתן קיבוצי "אפקטיבי, בתום לב וביעילות וזאת בהתאם לרוח התקופה... לאור מגפת הקורונה", והגיעו להבנות לגבי החלק הארגוני של ההסכם; חלקו הכלכלי של ההסכם טרם גובש והמשא ומתן לגבי החלק הארגוני של לגיוס חברי ועד נוספים ובהמשך פסק על רקע ההליך דנן. בפגישות המשא ומתן השתתפו מר איתמר שרוני, המשנה למנכ"ל הלאומית (להלן - **מר שרוני**), עו"ד קונפינו, מנהל המחלקה המשפטית בלאומית, מר צוקרמן, מר גולדשטיין ובאי כוח החברה והלאומית. הלאומית ציינה כי בשל חסיון המשא ומתן, לא צורפו הפרוטוקולים של הפגישות, אך הוסיפה שאם הדבר יידרש, הם יוצגו לעיני בית הדין בלבד.

¹⁷ סעיף 34 לתשובת הצד של הלאומית.

¹⁸ שם, בסעיף 37.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

29. טענות נוספות מפי הלאומית: המשא ומתן המתנהל בין הלאומית ובין החברה מקים מניעות מפני הכרזה נוגדת; הכללית לא פנתה לקבלת סעד ביחס לעיכובה הנטען בגישה לעובדי הנמל, ויש ללמוד מכך כי אף היא סבורה שאין יסוד לטענותיה בעניין זה; אין להשוות את העניין דנן לעניין **מעדנות**¹⁹; בניגוד לטענת הכללית בדבר גישה חופשית של הלאומית לעובדים, פעילות האחרונה בנמל נהדפה לא אחת על ידי החברה בשל הקורונה ובשל בקשת החברה "להמתין מעט לאור הקשיים שהתעוררו בהקמת הנמל"; על רקע הצפי לגיוס עובדים רבים נוספים, פעלה הלאומית להגדלת מספר חברי הוועד וייצוג כלל הסקטורים; נכון ליום 7.4.22 (שבו הוגשה תשובת הצד של הלאומית), היו חברים בלאומית 2050 עובדים וביום 8.6.22 (שבו הוגשו סיכומי הלאומית) חברים בשורותיה 55 עובדים. הלאומית צירפה לתצהירו המשלים של מר לופטון תמלילי שיחות שערכה עם 19 עובדי החברה, כתמיכה לטענתה שהצטרפותם ללאומית היתה מרצון חופשי וללא השפעה מצד החברה. כמו כן צורפה הקלטה של השיחות.

טענות החברה

30. החברה דוחה מכל וכל את טענות הכללית להתערבותה בהתארגנות ולשיתוף פעולה אסור עם הלאומית, ומדגישה כי אינה נוקטת כל עמדה בשאלה זו. החברה מוסיפה כי ההתארגנות בלאומית בחודש יוני 2021 היתה אותנטית ועמדה בדרישת השליש ולפיכך הכירה ביציגות הלאומית והחלה לקיים עמה משא ומתן קיבוצי. משא ומתן זה נמשך חודשים ברצף, תוך קיום פגישות, החלפת טיוטות, הסתייעות ביועצים משפטיים וכלכליים והשקעת משאבים רבים מצד החברה. עוד נטען כי שיחות צוקרמן לא הוגשו על פי כללי הפסיקה וכי נפל פגם חמור בכך שהכללית פעלה להקלטת חברי ההנהלה בחוסר תום לב ותוך הסתת עובדים נגד החברה. לגופם של דברים נטען כי שיחות צוקרמן הוצאו מהקשרן, אינן מבססות את הטענה לנקיטת צד לטובת הלאומית, ויש לבחון אותן בהקשרן הנכון - שלב טרום קיבוצי מתקדם וניהול משא ומתן מתקדם בין החברה ללאומית, שבו המעסיק רשאי להביע דעתו על ההתארגנות באופן רחב יותר מזה הנתון לו לפני כינון יציגות, כל עוד הדבר נעשה

¹⁹ סב"א (ארצי) 58922-12-18 הסתדרות העובדים הלאומית בישראל - הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן - עניין מעדנות). (19.6.2019).

²⁰ טענת הלאומית בעניין זה לא ברורה עד תום. בסעיף 72 לתשובת הצד שלה נוקבת הלאומית, לגבי יום 7.4.22, במספר 50 (54 הטפסים שצורפו לתשובת הצד שלה פחות 4 עובדים שהצטרפו לכללית תוך ביטול חברותם בלאומית ולכן לא נספרו), אך בסעיף 102 לתשובה היא נוקבת במספר 47. מכל מקום, כפי שיובהר בהמשך הדברים, הנתון המספרי המדויק אינו מעלה או מוריד בענייננו, משמאנו כי אף לפי האפשרות המיטיבה יותר עם הלאומית (54 חברים) אין לראותה כארגון היציג בחברה. אשר על כן לצורך הדיון בלבד נניח כי ביום 7.4.22 היו חברים בלאומית 54 עובדים.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

בתום לב ובלי לפגוע בחופש ההתארגנות של העובדים, וכך נעשה. עוד נטען כי במועד השיחה מיום 22.2.22 הכללית כלל לא היתה בתמונה והתנהל משא ומתן אפקטיבי מול הלאומית, כך שוודאי אין לומר שמטרת השיחה היתה לגרום לעובדים לבחור בלאומית על פני הכללית. אשר להיבט הכמותי: החברה טוענת כי נכון ליום 27.6.21 הועסקו על ידה 54 עובדים ונכון ליום 7.4.22 הועסקו על ידה 108 עובדים.

דיון והכרעה

31. עניינים רבים מונחים להכרעתנו. נפתח בעניינים דיוניים וראייתיים ולאחר מכן נפנה ללבם של דברים.

א. סדרי דין וראיות

32. דיון תיאורטי: הלאומית טוענת כי מאחר שהכללית חזרה בה מהסעד של הכרה ביציגותה (של הכללית), נותר ההליך שלפנינו בגדר הליך תיאורטי או אקדמי שלא נדרש להכריע בו. יש לדחות טענה זו. נכון הוא כי אין זה מתפקידו של בית הדין לעסוק בעניינים תיאורטיים-אקדמיים שלא נדרש בהם סעד קונקרטי, אלא שהשאלות העולות בהליך דגן נטועות עמוק בתשתית עובדתית קונקרטית והסעדים שנותרו על כנם נובעים ישירות מתשתית זו, נוגעים לעניינם של הצדדים לפנינו ויש להם נפקות מעשית מן המעלה הראשונה בהיותם נוגעים לשאלת יציגותה של הלאומית בנמל. להכרה ביציגות נלוות מניעויות בשלבים שונים של יחסי העבודה הקיבוציים, אשר פועלם כלפי ארגון מתחרה, קרי הכללית. בנוסף, ההכרה ביציגות הלאומית משמעה כי היא הפְּשִירָה לחתום על הסכם קיבוצי, ולכללית - אלא אם תוכיח אובדן יציגותה של הלאומית - לא מסור כוח זה. משכך, וכיוון שההכרה במעמדו של ארגון פלוני משליכה על מעמדו על ארגון אלמוני אין עסקינן בסעד או בעניין תיאורטיים. ויתור הכללית על הסעד של הכרה ביציגותה באותה עת קשור בקשר בל יינתק לסעדים האחרים המבוקשים על ידה. במובן זה ברי כי אין לומר שהסוגיה שלפנינו היא תיאורטית, קרי שהיא "אינה נדרשת לפתרון סכסוך בר-קיימא... אינה מתבססת על מערכת עובדות ספציפית, ואינה כרוכה בבקשת סעד קונקרטי, אלא מעלה שאלה משפטיות, בעלת אופי כללי, ללא קשר הדוק לנסיבות

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

מקרה מסוים²¹. טענה של ארגון עובדים נגד יציגותו של ארגון עובדים אחר במקום עבודה נתון אינה עניין תיאורטי.

33. **הרחבת חזית**: כאמור, הכללית מבקשת לפסול את טופסי ההצטרפות של הלאומית לכל הפחות מיום 16.2.22 ואילך, בטענה שנחתמו תחת השפעה בלתי הוגנת של החברה והתערבותה בהתארגנות. הלאומית טוענת כי סעד זה, של פסילת הטפסים, לא התבקש בבקשת הצד אלא עלה לראשונה בסיכומי הכללית ועל כן מהווה הרחבת חזית פסולה. אף טענה זו דינה להידחות. נכון הוא שהסעד הקונקרטי האמור עלה בצורה מפורשת רק בסיכומי הכללית, אולם הוא נגזר באופן ישיר הן מהטענה להשפעה בלתי הוגנת מצד החברה והן מהסעד הרחב יותר המבקש לקבוע כי הלאומית אינה ארגון העובדים היציג בחברה.

34. **קבילות ההקלטות**: הן הלאומית והן החברה טוענות כי ההקלטות של שיחות צוקרמן אינן קבילות, משהוגשו שלא על פי הכללים שהותוו בעניין זה בפסיקה²². נציין תחילה כי הלאומית העלתה טענות אלה בצורה מפורשת רק בסיכומיה²³, ואילו לא היו עולות בתשובת הצד של החברה, כלל לא היה מקום לדון בהן ולו בשל השלב שבו הועלו. החברה עצמה, לגבי תמליל השיחה מיום 21.3.22, התייחסה בסיכומיה²⁴ לנספח מב/20 לבקשת הצד וכפי הנראה נשמט ממנה כי הכללית הגישה תמליל מתוקן של שיחה זו. מכל מקום, אף הטענה הנוגעת לקבילות ההקלטות דינה דחייה. אין לכחד כי לכתחילה יש להגיש הקלטה בצירוף תצהיר של הגורם המקליט ובו פירוט של נסיבות ביצוע ההקלטה וכיו"ב, אולם בנסיבות מתאימות רשאי בית הדין לקבל כראיה גם הקלטה שהוגשה שלא בדרך זו. בענייננו מצאנו לנכון לקבל את הקלטות שיחות צוקרמן ואת תמליליהן כראיות בתיק, אף שהוגשו שלא בדרך המלך. **ראשית**, בתצהיר מר דביר הובא הסבר מניח את הדעת לכך: החשש של מבצע/ת ההקלטה להיחשף. בנסיבות העניין - הקלטת נושא משרה ומנהל בכיר בחברה ללא ידיעתו, ודאי בהינתן העולה מההקלטות, כפי שיפורט בהמשך הדברים - חשש זה הוא טבעי ומובן, הגם שספק אם היה מקום, מטעם זה בלבד, לאפשר סטייה מדרך המלך. **שנית ועיקר**, על פי הפסיקה, המבחן לקבילות הקלטה הוא בראש ובראשונה מהותי, כלומר, **"השאלה העיקרית היא... אם**

²¹ בג"ץ 1181/03 אוניברסיטת בר-אילן נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד סד(3) 204, 232 (2011).

²² החברה והלאומית מפנות בעניין זה לע"ע (ארצי) 36076-06-10 י. קל-לי תעשיות בע"מ - מלי (9.12.2010) (להלן - עניין קל-לי).

²³ בתשובת הצד של הלאומית (סעיף 105) הוטל ספק באשר למהימנות הקלטות וקבילותן, אך זאת בהקשר של האזנת סתר בלבד, בשפה רפה וללא כל בקשה אופרטיבית לפסילתן.

²⁴ סעיף 23 לסיכומי החברה.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

ההקלטה משקפת נאמנה את האירוע²⁵. בענייננו, שיחות צוקרמן כלל לא הוכחו על ידי החברה ולא על ידי מר צוקרמן עצמו, לא באשר לעצם קיומן ולא באשר לתוכן כפי שהובא בהקלטות ובתמלילים (להבדיל מהפרשנות שיש לתת לדברים) ואין אפוא כל טעם שלא לקבלם.

לא נעלם מאתנו כי בחקירתו נשאל מר צוקרמן על השיחה מיום 21.3.22 והשיב כי **"בהחלט הייתה שיחה עם עובדי הצוות הטכני אני רק לא יודע אם זה התמליל שלה"**²⁶. ברם, בהמשך העיד שאינו זוכר את התאריך, אישר שהיו שתי שיחות עם קבוצות עובדים, אחת עם "הצוות הטכני" והשנייה עם "עובדי התפעול", וכן אישר שהמחלקה הטכנית כוללת גם את עובדי החשמליה²⁷. כלומר, חרף ניסיונו של מר צוקרמן להטיל ספק בתמליל השיחה מיום 21.3.22, לא מצאנו כי הדבר עלה בידו. עוד יצוין כי השיחה המשמעותית לענייננו היא השיחה מיום 22.2.22, כך שאף אילו היה מקום שלא לקבל כראיה בתיק את ההקלטה ואת התמליל של השיחה מיום 21.3.22 - וכאמור איננו קובעים כך - לא היה בכך כדי לשנות את התמונה הכוללת. נציין עוד כי השימוש של הלאומית בתשובת הצד מטעמה בביטוי האזנת סתר²⁸, אם הוא מכוון לסעיף 13 לחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979, שעניינו בקבילות האזנת סתר - ממילא אינו במקום. זאת, לאור הגדרת הביטוי "האזנת סתר" בחוק האמור²⁹ ומשלא נסתרה טענת הכללית שלפיה ההקלטה בוצעה על ידי אחד המשתתפים בשיחה.

35. סיכום האמור עד כה: הדיון בשאלת יציגותה של הלאומית אינו תיאורטי כלל ועיקר ויש להידרש אליו ולהכריע בו. הסעד המבוקש על ידי הכללית, למתן הצהרה שלפיה הלאומית אינה ארגון העובדים היציג בחברה, לרבות כתוצאה מפסילתם במישור הקיבוצי של טופסי ההצטרפות של הלאומית, שנחתמו לכל הפחות מיום 16.2.22 ואילך, אינו בגדר הרחבת חזית אסורה. ההקלטות והתמלילים של שיחות צוקרמן קבילים ומשקלם הראייתי ייקבע בהמשך.

²⁵ ע"פ 639/79 אפללו נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(3) 561, 573 (1980), המצוטט בעניין קל-לי, בסעיף 14 לפסק הדין (9.12.2010).

²⁶ עמ' 21 לפרוטוקול, שורה 5.

²⁷ שם, שורות 6 - 10.

²⁸ סעיף 105 לתשובת הצד, סעיף 57 לסיכומים.

²⁹ סעיף 1 לחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979: "האזנת סתר" - האזנה ללא הסכמה של אף אחד מבעלי השיחה".

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

ב. גופם של דברים

36. ועתה ללב העניין. הטענה המרכזית של הכללית היא כי החברה ביקשה למנוע את יציגותה בקרב עובדי הנמל וכי לשם כך התערבה בהתארגנות העובדים לטובת הלאומית. לעמדת הכללית, די בעצם התערבות זו, אף אם הלאומית לא היתה מודעת לה, כדי להטיל ספק בחופש הבחירה של עובדי החברה להצטרף ללאומית וכדי לפסול לפיכך את טופסי ההצטרפות שלהם. עוד נטען כי גם אם הלאומית אינה עונה במדויק על תנאי הפסיקה להיותה "ארגון מטעם", הרי שהיא ידעה כי החברה מעדיפה אותה ואף נהנתה מכך, ובכך שימשה בפועל כלי בידי החברה להשגת מטרתה - חסימת יציגותה של הכללית.

ב(1) האם הוכחה התערבות של החברה בהתארגנות?

37. נפתח בשאלה אם עלה בידי הכללית להוכיח שהחברה התערבה בהתארגנות לטובת הלאומית. הכללית נסמכת בעניין זה בראש ובראשונה על שיחות צוקרמן, בעיקר על השיחה מיום 22.2.22, וכפי שנראה להלן - לא בכדי. נציין כבר עתה, לגבי כל הציטוטים שיובאו להלן, כי ההדגשות בקו תחתון אינן במקור, אלא אם ייכתב אחרת.

שיחות צוקרמן

38. מפאת חשיבותן הרבה של שיחות צוקרמן לענייננו ועל מנת לתת תמונה מדויקת של הקשר הדברים, נציג להלן בהרחבה חלקים מרכזיים משיחות אלה, בעיקר מהשיחה מיום 22.2.22. על מנת שהדברים יהיו ברורים, נקדים מספר מילים בנושא המטען הכללי הנזכר בשיחה זו. בחודש ינואר 2022 הכריזה הכללית על סכסוך עבודה בקרב מספר מעסיקים ובהם חברת נמל חיפה בע"מ וחברת נמל אשדוד בע"מ, המפעילות את נמלי הים הוותיקים. העילה לסכסוך - כוונת המדינה לאפשר פריקת מטען כללי בנמלי הים החדשים, ובהם נמל המפרץ מושא ענייננו, במטרה לצמצם את ה"פקק" בנמלי הים. לשיטת הכללית, כוונה זו מנוגדת להבנות רבות שנים שעמדו ביסוד הסכמי הרפורמה בנמלים, שלפיהן הנמלים החדשים יעסקו בפריקת מכולות בלבד ולא בפריקת מטען כללי. כמו כן נזכיר סכסוך עבודה נוסף בנמלי הים, שמר צוקרמן מתייחס אליו בתצהירו והמתנהל בין אותם הצדדים לסכסוך המטען הכללי. עילת הסכסוך הנוסף היא החלטת הממשלה להעביר לשימוש הנמלים הפרטיים החדשים, ובהם נמל המפרץ, רציפים נוספים. הכללית

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

טוענת כי אף העברת הרציפים מנוגדת להבנות רבות שנים. שני העניינים הללו - המטען הכללי והעברת הרציפים - תלויים ועומדים בבית דין זה (סק"כ 55221-01-22 ואח'; סק"כ 15446-04-22 ואח') ואליהם, בין היתר, מתייחס מר צוקרמן בדבריו.

השיחה מיום 22.2.22

39. נזכיר כי בשיחה מיום 22.2.22 השתתפו מר צוקרמן, גב' פורת ו-3 עובדי TOS. מבחינת לוח הזמנים יוזכר שהשיחה התקיימה כ-8 חודשים לאחר ההכרה ביציגות הלאומית ובשלב שבו הכללית טרם פעלה בנמל. עוד יוזכר כי כשבוע לפני השיחה נערך בנמל אירוע הקרפים. זה עיקר הדברים³⁰:

"מר צוקרמן: אנחנו כל פעם מחפשים הזדמנות לדבר איתכם... לשמוע מה עניינים... היה פה גם את הביקור של החבר'ה מההסתדרות הלאומית, אז אם יש לכם שאלות על זה... חשוב לי לשמוע... חשוב לנו לבנות משהו יפה ומשהו גם שיעבוד כמובן טוב, אבל גם שאתם תהיו שמחים ומבסוטים ואני רוצה לדעת שאנחנו בכיוון הנכון...

...

עובדת א': מה שהזכרת למשל לגבי ההסתדרות, אז פחות יודעים על זה בכלל, פשוט באנו יום אחד לעבודה, היה פה דוכן... אף אחד לא הודיע על זה...

מר צוקרמן: זהו, זה גם עברנו ככה יום לפני אני ונועה, כדי להגיד כי אמרו שהם באים, חיפשתי איך זה עובד. אבל גם כן, גם המשמרות וזה, אתה לא תופס את כולם, אז באמת זה הפתיע חלק מהאנשים... אז נתחיל עם זה, הסיפור הוא שבכל מקום עבודה לפי החוק מותר לעובדים להתארגן... גם אין לנו בעיה עם זה... ואז יש איזה מן כללים כאלה, שיש כמה ארגוני עובדים אגב, יש את ההסתדרות הכללית יש את ההסתדרות הלאומית, יש את קו לעובד, יש עוד איזה משהו, יש כמה ארגונים, כמובן הכי מפורסם זה ההסתדרות הכללית... שלפחות בעיניי במהלך השנים, פעם זה היה באמת הגוף הכי חשוב במדינה, פה בנמלים הם נהיו, יש להם אג'נדות פוליטיות בכלל, זאת אומרת האג'נדה של ההסתדרות היא לאו דווקא האג'נדה של העובדים בכל חברה, אלא יותר כאילו שהיה להם כוח דרך הנמלים להשיג דברים אחרים... וכמובן שהמחויבות הגדולה שלהם זה לאלף עובדים שיושבים בנמל חיפה ונמל אשדוד, הרבה פעמים הם גם עושים כל מיני דברים, נגיד פוגעים קצת בנמל חיפה כדי

³⁰ תחילת הציטוט היא מעמ' 1 לתמליל, כלומר בסמוך לתחילת ההקלטה. אמנם לא הוברר באיזה שלב של השיחה החלה ההקלטה אך מהקשר הדברים נראה כי היה זה זמן קצר לאחר תחילת השיחה.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

לשפר את המצב של אשדוד, וכל מיני דברים... זה כבר לא ארגון שבא להילחם בשביל העובד, זה סתם דעה אישית שלי. אני אגיד אפילו עכשיו, השביתה הזאת, הבלגאן שהם עשו עשה נזק אדיר לנמל חיפה. אבל הם עשו את זה כדי להגיד רגע, אף אונייה לא תיכנס לפה בלי שאני כאילו ההסתדרות הכללית, אני בעלת הבית... ברגע שהסתדרות החתימה, כאילו איזושהי קבוצה של עובדים, מספר מסוים של עובדים בחברה, היא, יש לה הזדמנות לייצג אותה, אוקיי?... וזה מה שקרה עם ההסתדרות הלאומית, הם כאילו הודיעו לנו שהם כמה, [ל]פי החוק החתימו מספיק עובדים ולכן הם רוצים לבוא ואנחנו אגב, אסור לנו בכלל להתנגד...

עובדת א': אה, כאילו הם חתמו איתם עוד לפני שהם בכלל הגיעו לפה?

מר צוקרמן: כן.

...

עובדת ב': קצת מוזר לנו גם מי חתם בהתחלה, כי אנחנו העובדים הראשונים, ואף אחד מאיתנו לא חתם.

עובדת ב'/א': לא, אבל אנחנו עובדים רק מיוני, יולי, חתמנו עם SIPG.

עובדת ב': לא, אז לפני זה לא היה אף אחד, היה רק את ה-HR [משאבי אנוש - א.א.], מי היה פה? לא היה פה אף אחד.

מר צוקרמן: תראי, קודם כל יש פה בחור סיני שעבד פעם בהסתדרות הלאומית... ההסתדרות הלאומית מייצגת ארגונים שהם יותר מתקדמים נקרא לזה... אני לא זוכר בדיוק באיזה שלב זה היה... בכל מקרה, מבחינה חוקית יש להם את הצ'אנס לעשות את זה. עכשיו, מבחינתנו, אתם שואלים אותי ברמה האישית, הם, התפיסה שלהם היא תפיסה של איך אנחנו עובדים, מסתכלים כאילו על המשותף, ואיך דואגים, מצד אחד דואגים לעובדים ומצד שני לא באים כדי, או.קי, איך אני תופס בגרון את ה, את המעסיק, וסוחט ממנו. זה בגדול, זאת הדעה האישית שלי איך זה, איך זה עובד, יש להם הסתכלות כזאת יותר, מה שנקרא של ז'בוטינסקי... התפיסה שלו הייתה של הסתכלות יותר עניינית נקרא לזה... איך החברה מצליחה יותר, ואם החברה מצליחה יותר, אז ברור שהעובדים צריכים ליהנות מזה. והרבה עניינים של בטיחות... ופחות עניין של נקרא לזה, של קונפליקט של בוא נראה איך אני,

עובדת ב'/א': אבל יש להם בכלל איזה שהוא כוח? כי זאת חברה קטנה, לא?

מר צוקרמן: מה, ההסתדרות הלאומית, או אנחנו?

עובדת ב'/א': לא, הלאומית.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

מר צוקרמן: לא, הם ענקיים, הם גם בנמל אשדוד הם יותר מחצי מהעובדים שם... אני חושב שהם מאד גדולים, אבל הם יכולים לספר. מבחינתנו, בגלל שהם כבר התחילו תהליך, אז א', אנחנו לא יכולים להפריע, ודבר שני, כאילו תיאורטית היו כאלה עובדים ששאלו אותי, בעצם למה אנחנו צריכים הסתדרות, אנחנו יכולים כאילו לבד לעשות.

...

מר צוקרמן: הם [הלאומית - א.א.] כנראה גם לא עשו את זה כזה מוצלח. תראו, מבחינתי, זה, זה די מסובך, לא שזה בלתי אפשרי, לשנות את המצב, את הרגל בדלת שהם הכניסו.

עובדת ב': אין בעיה, אבל למה קיבלנו מייל על זה שיש הסתדרות, שהיא צריכה להגיע ביום כזה, ו,

מר צוקרמן: אז קודם כל, מבחינתנו זה הם צריכים לעשות...

...

עובדת ב': אין בעיה. אבל למה אתם לא מודיעים לעובדים שלכם שהיום אתם, מגיע

גב' פורת: אז הודענו, הודענו יום לפני.

עובדת ב': אנחנו לא ידענו.

...

מר צוקרמן: צודקת, לצורך העניין היה צריך לצאת מייל... ואז כולם היו יודעים.

...

אנחנו רוצים להתקדם עם התהליך הזה כדי לשים אותו מאחורינו, כדי שיהיה איזה שהוא מנגנון, שיהיה סדר, שיהיה ועד, שיהיה עם מי לדבר... תראו, יש אפשרות שתחליטו שאתם רוצים להיות בלי הסתדרות, או.קי...? אבל האמת היא שזה די טוב שיש לכם כאילו ארגון מלמעלה, עדיין יש ועד מקומי, ומצד שני יש ארגון שאנחנו יודעים להשיג כל מיני דברים, כל מיני,

עובדת א': יש לנו כבר ועד?

מר צוקרמן: לא, זה בדיוק העניין, שאין. ו, ואז, עוד פעם, אני מתלבט כל הזמן. כי מצד אחד הדבר הכי פשוט היה זה שהיינו עוזרים לזה, אני אומר, בגלל שעה"ד אמרו אל תתערבו... וכאילו זה משהו ש, שאנחנו, שיש לנו, שאנחנו מנסים להנדס משהו... השאלה מה אתם רוצים או.קי? ואיך היה לכם נוח לייצג את עצמכם. ויותר מזה, מה באמת חשבתם, עזבו רגע, נשים בצד את ההסתדרות הלאומית

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

... מה חשוב לכם... מה צריך לשפר, מה חסר לכם, כל מיני כאלה...."

בהמשך השיחה, לאחר שהעובדות מעלות סוגיות שונות ומר צוקרמן מספר, בין היתר, על נקודת המבט של החברה הסינית ועל פערי התרבות בין הסינים לישראלים בהקשר למקום עבודה, נמשכת השיחה כך³¹:

"מר צוקרמן: וזה גם אגב מה שמטריד אותי נקרא לזה בקטע של ההסתדרויות וכל הסיפור הזה, זה שכל הרעיון זה שאנחנו נעשה משהו יפה, מיוחד ואחר, מאשר כל הג'יפה שקורה, כל הפוליטיקה הזאת וכל הדברים האלה... לנו מאד חשוב כאילו תציפו... דברים פחות טובים, דברים יותר טובים... יש המון, המון דברים שאפשר כאילו לשפר ככה... ולי באמת כן חשוב הנושא, כאילו הנושא הזה של הדיאלוג, ובאמת הנושא הזה של, אני חוזר רגע לנושא של הסתדרות. מבחינתי, בגלל שהלאומית כבר כאן, והתחילו את התהליך, לא אכפת לי שתעשו את זה לבד, לא איכפת לי כל הסתדרות אחרת, אני מאד, מאד מפחד מההסתדרות הכללית, לא כארגון, אלא פשוט בגלל שהם מביאים דם רע, או.קי. הם כאילו מביאים אנרגיות אחרות לגמרי. אבל זה כן משהו שאם אתם תתחילו להתקדם איתו, או תחליטו מי אתם רוצים שיהיה הנציג שלכם, אז נוכל להעלות את הנושאים כאילו בצורה יותר פורמאלית...

עובדת ב': ... הייתי מעדיפה לפני שכל הנושא הזה מתחיל, לעשות איזה שהוא, לא יודעת, ישיבה עם העובדים, להסביר להם, מה זה הסתדרות מה הם יכולים לעשות עם זה... יש כל מיני דברים... שאנחנו לא יודעים עליהם...

מר צוקרמן: אגיד לך את האמת, תראי, הדבר הכי פשוט זה שפשוט נביא את ההסתדרות לפה, את החברה של ההסתדרות הלאומית, נשב יחד, או בלעדינו, ותדברו, נעזור לכם לקבוע את הפגישה, או נגיד להם פשוט, תקבעו איתם פה פגישה, ותבואו לשבת... אני מנסה לחשוב מהצד שלכם, אתם רוצים לדבר עם כמה, עם כל הקבוצה ביחד...

... אני שם את עצמי עכשיו כאילו אני יחד איתכם, אחד מהטוס [TOS - N.A.]. אם אני הייתי עכשיו אחד מכם, הייתי אומר או.קי. מה הסדר עדיפויות שלנו... הסיבה שלכאורה דבר הכי מפחיד להגיד עזוב, מה אנחנו צריכים להסתבך? שילכו כל ההסתדרויות האלה עם כל השטויות

³¹ מעמ' 12 לתמליל.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

שלהם, בואו נשב ונסגור. הבעיה היא שכל הזמן יהיה איום שהחבר'ה היותר פוליטיים יכנסו לפה, ו, ואמר לי איזה אחד מה, מהועד... יש לי שלושה אנשים, חמישה אנשים אצלך, הכנסתי סוכנים, כל מיני דברים כאלה, ואנחנו באמת, רוצים לייצר משהו מכובד ו, ואמיתי, בלי איזה, ואז, הדבר הכי נכון זה שתהיה לכם איזה שהיא נציגות, ושפשוט נתחיל לדבר... חשוב לי שאתם... אם משהו מפריע לכם, מישהו מדבר לא יפה, האוכל לא טעים, התנאים לא בסדר, משהו חסר לכם בתנאי עבודה, אז גם עדיף שנדע, וננסה לתקן את זה. אה, אז מבחינתי, תגידו אתם כאילו איך נכון לכם... אז באמת תחשבו על זה, תדברו אם [כך במקור - א.א.] האחרים... אם יש איזה שהוא מועד... שנוח לכולכם להיפגש... אתאים את עצמי... ננסה באמת לשפר, וכן אני מאד מקווה שזה לא ילך לכיוון, כאילו אני ראיתי באמת הרבה שנים את העניין הזה של כאילו זה חייב להיות גם בארץ, התרבות, חייבים בכוח, אם לא בכוח אז למה אנחנו בכלל פה... כל הזמן אנחנו... גם הפוליטיקה, גם הזה, הכל זה מלחמות. וזה בדיוק מה שאנחנו מקווים שלא יהיה פה... שזה לא יהיה העובדים נגד ההנהלה, אלא כאילו איזו שהיא קבוצה שעובדת ביחד... אז זה לפחות מה שאנחנו מקווים להשיג, ו, ואם מתאים לכם באמת לדבר... מה שנוח לכם, אם אתם רוצים לארגן, להעביר את המסר, לעשות את החיבור ביניכם לבין ההסתדרות הלאומית כדי שהם יבואו לפגוש אתכם לבד, או איתנו, או מה שמותר, בכיף...

...

... כל נושא ההסתדרות שהתחלנו איתו, לי הרבה יותר נוח לקבל דברים כאלה... בגלל שזה בא בצורה פורמאלית כדרישה... כשמסבירים להם [לסינים - א.א.] עד שזה לא מגיע מהצד של הממשלה... ברגע שאתם אומרים להם זה החוק... יש המון... הבדלים כאלה של דברים שהם [הסינים - א.א.] לא רגילים אליהם... הנושא הזה של יחסי עבודה ואיך מדברים כאילו על הזכויות של העובדים זה, זה מאד שונה, ולכן זה, זה כן חשוב בעיני להכניס את זה למסגרת הפורמאלית... אני לא יודע כמה אתם קוראים, ומודעים למלחמת העולם שהולכת עכשיו... אף אחד לא חשב שיהיה כזה ביקוש ל, למטען כללי... בגלל הקורונה... אז SIPG אמרה... אנחנו מוכנים לעזור. ואז התחילה מלחמה בין הארגונים של הלקוחות, התאחדות התעשיינים, לשכת המסחר... בעלי מטענים, מול המדינה... ואז קמה ההסתדרות... אמרו אין מצב שאתם תקחו, מצידי שיעמדו 100 שנים בתור... זה בעצם מה שהם אמרו. וזה מה שאמרתי מקודם בקטע של ההסתדרות, שהם מאד פוליטיים בקטע הזה, והאם אמרו, כמו איזה מאפיה... כל אניה שתרצה לבוא

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

לבייפורט, אנחנו נטפל בה. ואז כולם היו, ישבו פה אנשים רועדים...

...

תדאגו עם החבר'ה מתי נוח להם, ואז תגידו לנועה... תמצאו את הפורום שלכם לחשוב על מה... זה סופר חשוב, ש, שנטפל בזה ביחד... אנחנו לא צריכים יותר מידי גורמים חיצוניים חוץ מהקטע הפורמליסטי, וזהו...³²

השיחה מיום 21.3.22

40. השיחה הנוספת שעליה נסמכות טענות הכללית היא שיחה שערך מר צוקרמן עם עובדי החשמליה ביום 21.3.22, כלומר 4 ימים לאחר הכרזת היציגות של הכללית, שעה שבנמל יש פעילות הן של הכללית והן של הלאומית. איננו סבורים כי שיחה זו מאד משמעותית, ודאי ביחס לשיחה מיום 22.2.22, ובכל זאת נביא ממנה כמה קטעים:

"מר צוקרמן: ... כל האירוע הזה של הנמלים הוא מאד, מאד מורכב... יש כוחות מאד חזקים שעובדים, שעובדים נגדנו, שחלק זה לגיטימי..."

אגיד איזה משפט על הנושא הזה של ההסתדרות... לפני, אני לא יודע אם שנה, קצת פחות... שאחד מהעובדים פה עבד בעבר בהסתדרות הלאומית, והוא עשה, יזם את זה, והחתיים אנשים, ו, ויצא שלפי הכללים של ההסתדרות, יש ארגון יציג... והתפקיד היה של ההסתדרות הלאומית לעבור דרך העובדים ולהגיד שלום, אנחנו מייצגים אתכם, ולנו אסור להגיד כלום, לא להתערב. ומצד שני, עוה"ד התחילו לשבת ולהתעסק במסגרת של ההסכם...

לאחרונה..., התברר שיש עוד התארגנות של ההסתדרות הכללית. שוב, הכל לגיטימי... אין פה משהו שהוא, שהנהלה יכולה להתערב או לדחוף לאיזה שהוא כיוון... יש כמה ארגונים, ואז יש כאילו איזה מן כללים של מה קורה כאשר ההסתדרות אחת נכנסת למקום עבודה, והשניה רוצה גם...

עד כאן אני אומר את מה שהעו"ד הסבירה לי שאני צריך להסביר. והסיבה שאנחנו לא אקטיביים נקרא לזה בעניין הזה. ומצד שני, זה גרם לאיזה שהוא חוסר אמון... לאיזו שהיא חשדנות. אז המטרה שלנו זה להסיר את החשדנות הזאת, דברו איתנו... לשמור על ערוץ פתוח...

³² הקטע האחרון בציטוט הוא מתוך עמ' 38 לתמליל, הכולל בסך הכל 39 עמודים.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

...

ישבנו כל החבר'ה לפני כמה ימים... ודסקסנו את כל הנושא של ... ההסתדרות... כל הזמן היו לנו דרישות לשפר את התנאים שלנו... וכל הזמן נעננו בשלילה... אנחנו רוצים לשמוע... באיזה שלב זה נמצא?...

אחמד:

...

... הגענו לשלב, שאנחנו ממש רוצים לשמוע, מה חשוב לכם... לפעמים משאים ומתנים כאלה, או שיחות כאלה עם עובדים לוקחים המון זמן, לפעמים זה לוקח שנים. אין שום כוונה למרוח את הזמן... ובטח לא להתחיל להכניס, לחכות לכל מיני גורמים פוליטיים, או גורמים אינטרסנטיים... ותחשוב איזה מפחיד זה שאתה בא בתור הנהלה, והעורכת דין שלך אומרת אתה לא יכול לדבר על זה עם העובדים... אתה לא יכול להתערב, לא הסתדרות א', לא הסתדרות אחרת...

מר צוקרמן:

...

אנחנו באמת באותה סירה... זה סבבה להעזר, ולהתייעץ עם גורמים חיצוניים, בסופו של דבר, אנחנו, את רוב העבודה יכולים לעשות בעצמנו... האירוע הזה שהודיעו לנו מההסתדרות הלאומית, אנחנו הארגון היציג, ועורכי הדין אמרו לנו כן, זה בסדר, הם ספרו את הטפסים... אמרו לנו זה הארגון היציג, ולא דאגנו לזה שהם [הלאומית - א.א.], או אנחנו נבוא ונעשה ישור קו מול העובדים, ונמנע את כל החשדנות הזאת... פאדיחה... קודם כל שלהם... וגם אנחנו... היינו צריכים לבוא וליישר קו... ישבנו בבית הדין לעבודה... ובאים אלי הראשי ועד של נמל חיפה [שהם מהכללית - א.א.] ואומרים לי אתה יודע, יש לנו כמה שתולים שמה...

...

מבחינתנו, אם יביאו לנו את השיפורים האלה של החוזה עבודה והכל, אנחנו לא צריכים את כל ההסתדרויות האלה. אני עבדתי לפני זה בחברות בינלאומיות באינטל ובחברת GLL, אין דבר כזה הסתדרות, לא צריך הסתדרות.

דובר:

מר צוקרמן: אחלה, אה, טוב שישבנו..."

העולה מהשיחה מיום 22.2.22

41. נדמה כי אין צורך לפרש את הציטוטים מהשיחה מיום 22.2.22, בהיותם מדברים בעד עצמם. ובכל זאת פטור בלא כלום אי אפשר. אם כן, השיחה מיום 22.2.22 היא אכן "אקדח מעשן", המבסס כדבעי את טענות הכללית להתערבות החברה בהתארגנות, להעדפת הלאומית על פני הכללית ולנקיטת פעולה שתבסס את

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

יציגות הלאומית. נזכיר, ואין חולק על כך, כי במועדים הרלוונטיים לשיחה זו שימש מר צוקרמן דירקטור בחברה וכן סמנכ"ל קשרי ממשל ורגולציה בחברה. כלומר, מדובר בנושא משרה ומנהל בכיר מאד בחברה. מר צוקרמן עצמו אמר בחקירתו, בהקשר למשא ומתן, כי **"הנוכחות שלי הייתה בתור הישראלי הבכיר הדירקטור"**³³. והנה, נושא משרה ומנהל בכיר מאד זה, בשיחה עם עובדים מן המניין (ולא נטען שהעובדים שנכחו בשיחות צוקרמן הם עובדי הנהלה בכירים וכיו"ב), אומר שהוא **"מאד מפחד מההסתדרות הכללית, לא כארגון, אלא פשוט בגלל שהם מביאים דם רע"**. עוד הוא אומר שלכללית יש **"אג'נדות פוליטיות"** בנמלים, **"לאו דווקא האג'נדה של העובדים"**, שהיא מחויבת **"לאלף עובדים שיושבים בנמל חיפה ונמל אשדוד"** ושהיא **"כבר לא ארגון שבא להילחם בשביל העובד"**; **"הכי פשוט זה שפשוט נביא את ההסתדרות לפה, את החברה של ההסתדרות הלאומית, נשב יחד, או בלעדינו, ותדברו"**; **"שילכו כל ההסתדרויות האלה עם כל השטויות שלהם"** ונשב ההנהלה עם העובדים **"ונסגור"**, אבל **"הבעיה היא שכל הזמן יהיה איום שהחבר'ה היותר פוליטיים יכנסו לפה"**. בהקשר של המטען הכללי אומר מר צוקרמן על הכללית שלא מעניינת אותה טובת המשק, שְׁמִצְדָה יהיה תור של **"100 שנים"** ושהיא מתנהלת **"כמו איזה מֶאֱפָה"**. כלומר, מר צוקרמן מתייחס לכללית כאל ארגון פשע. לא ניתן להבין את הדברים אחרת והם חמורים כפי שהם נשמעים.

על הלאומית, לעומת זאת, אומר מר צוקרמן שהיא **"מייצגת ארגונים שהם יותר מתקדמים"**, שהיא רואה את המשותף למעסיק ולעובדים, לא רוצה לתפוס את המעסיק בגרון ולסחוט אותו, והתפיסה שלה יותר עניינית.

42. מהדברים עולה כי לכתחילה היה מעדיף מר צוקרמן מקום עבודה שאינו מאורגן, שמתנהל בו שיח ישיר בין ההנהלה והעובדים³⁴, אלא שמצב כזה חושף את החברה לאפשרות של התארגנות בכללית, ולכן נראה שאין מנוס מהתארגנות בלאומית. סיבה נוספת להתארגנות עובדים בנמל שאותה מונה מר צוקרמן בשיחה מיום 22.2.22, היא שכך יהיה קל יותר להסביר להנהלה הסינית את השיח עם העובדים ואת התנאים שיינתנו להם.

³³ עמ' 18 לפרוטוקול, שורות 15 - 16.

³⁴ ראו לעניין זה גם האמור בסעיף 29 לתצהיר מר צוקרמן: **"לחברה, כמעסיק, אין עניין שהעובדים שלה יצטרפו לארגון עובדים כזה או אחר. אני סבור, שהחברה יכלה לתת לעובדים תנאים מעולים בלי התערבות של ארגון עובדים... אבל, בהתאם לחוק, מרגע שכנס ארגון עובדים לתמונה, כללי המשחק משתנים והחברה חייבת לפעול מולו"**. וכן דברי מר צוקרמן בחקירתו: **"חשבנו שהעובדים כמו בהייטק לא ירצו להתאגד, בחלומנו זה מה שראינו"** (עמ' 20 לפרוטוקול, שורות 4 - 5).

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

43. נוסף כי בשיחה מיום 22.2.22 נוכחת גם גבי פורת, המשמשת מנהלת משאבי אנוש בחברה, תפקיד בכיר מאד אף הוא, והיא אינה מביעה כל הסתייגות מדברי מר צוקרמן.

44. החברה טוענת כי בשים לב לכך שבמועד השיחה מיום 22.2.22 היתה הלאומית ארגון העובדים היציג בחברה, דברי מר צוקרמן בשיחותיו עולים בקנה אחד עם הלכת **פלאפון**³⁵. ואולם, השאלה שעליה יש לתת את הדעת בענייננו אינה שאלת היקף חופש הביטוי הנתון למעסיק בכל אחד משלבי ההתארגנות, אלא השאלה אם הדברים שאמר המעסיק עולים כדי השפעה בלתי הוגנת על העובדים ביחס להתארגנות (בין אם ביחס למימוש זכות ההתארגנות ובין אם ביחס לזהותו של ארגון העובדים שבו תמומש זכות זו).

45. בתצהירו מאשר מר צוקרמן שבשיחה מיום 22.2.22 **"הבעתי את דעתי על פעילותה של [הכללית] כגוף אגרסיבי"**, בפרט על רקע עמדות הכללית ביחס למטען הכללי וביחס להעברת הרציפים³⁶. מר צוקרמן מסביר כי דבריו על הכללית נאמרו בכובעה **"כארגון חזק במדינה... ולא כארגון עובדים שמתמודד על ליבם של העובדים עימם שוחחתי"**. אולם הכללית היא ארגון עובדים כללי, ועל כן תמיד יש אפשרות שהיא תנסה לבצע מהלך התארגנות בנמל. מכל מקום, מעסיק לא אמור לחלק בפני עובדיו ציונים לארגוני עובדים, בין לשבח ובין לגנאי, בין אם אותם ארגונים מנהלים באותו זמן מהלכי התארגנות בחצריו ובין אם לאו. בהמשך לכך, יש קושי לקבל את טענת מר צוקרמן בתצהירו שלפיה **"לא היתה לי כוונה לכוון את העובדים או להשפיע עליהם לבחור בארגון עובדים כזה או אחר"**³⁷, ומכל מקום אף אם כך הוא - ובעניין זה הנטל להוכיח מוטל על החברה ולטעמינו הוא לא הורם - הרי שאת הנעשה אין להשיב. מרגע שיצאו הדברים מפיו של מר צוקרמן ונפלו על אזניהם הכרויות של העובדים שנכחו בשיחה, לא ניתן להתכחש לדבר קיומם בעולם ולכך שהם פועלים את פעולתם. ומהי פעולה זו? בהינתן אמירות כה ברורות ונחרצות של נושא משרה ומנהל כה בכיר בחברה ובהעדר הסתייגות ולו קלה של המנהלת הבכירה הנוספת שנוכחת בחדר באותה עת, חזקה שהעובדים מבינים היטב לאן נושבת הרוח - אם להצטרף לארגון עובדים, אז להצטרף ללאומית שנתפסת בעיני

³⁵ עס"ק (ארצי) 25476-09-12 הסתדרות העובדים הכללית החדשה - פלאפון תקשורת בע"מ (2.1.2013); להלך - עניין פלאפון), עתירה לבג"ץ נדחתה - בג"ץ 4179/13 לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים נ' בית הדין הארצי לעבודה (7.7.2014).

³⁶ סעיף 31 לתצהיר מר צוקרמן.

³⁷ סעיף 12 לתצהיר מר צוקרמן.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

החברה כארגון עדיף. זוהי התערבות מובהקת בהתארגנות, ומהווה השפעה בלתי הוגנת על עובדים להצטרף ללאומית.

46. ניתן לטעון כי מאחר שבשיחה מיום 22.2.22 נטלו חלק 3 עובדים בלבד, הרי שההשפעה בלתי הוגנת חלה רק לגביהם. יש לדחות טענה זו. מרגע שהוכח כי מעסיק התערב בהתארגנות, למשל בכך שהתבטא לטובת ארגון עובדים א' ונגד ארגון עובדים ב', הרי שגם אם להתבטאות זו נחשפו באופן ישיר רק מעט עובדים, חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת חלה ביחס לכלל העובדים במקום העבודה. זאת, משום שההנחה היא כי מעסיק המבקש לסכל התארגנות עובדים בחצריו, או מבקש לקדם התארגנות בארגון עובדים מסוים, יפעל לשם כך באופן מתמשך ולא נקודתי, עד להשגת מטרתו (למשל בהתבטאויות חוזרות ונשנות). כמו כן, קמה חזקה עובדתית כי "רצון המעסיק" מועבר הלאה לעובדים נוספים. על כן, משהוכח קיומה של התערבות נקודתית בהתארגנות העולה כדי השפעה בלתי הוגנת, ובהינתן הקושי המובנה בהשגת ראיות בהקשר זה, קמה חזקה שכלל העובדים במקום העבודה נחשפו להשפעה בלתי הוגנת זו, גם אם הראיה הישירה שכן הצליחה להימצא רלוונטית לעובדים ספורים בלבד. במילים אחרות, אם מעסיק "נתפס" במקרה נקודתי של התערבות בהתארגנות, ודאי בנסיבות כה ברורות וחמורות כאלה שלפנינו, חזקה כי התרחשו מקרים נוספים כאלה. בהתאם, קמה חזקת השפעה בלתי הוגנת על כלל העובדים, שאינה מוגבלת רק למועד ההתערבות שהוכחה. הנטל לסתור חזקה זו מונח על כתפי המעסיק או על מי שטוען אחרת וזהו נטל כבד למדי. יודגש כי מדובר בחזקה עובדתית, וזו מטבעה עשויה להיחלש אם וככל שחל שינוי נסיבות, ובמקרים מסוימים גם חלוף זמן עשוי להיחשב שינוי נסיבות. במקרה דנן איננו נדרשים למכלול הסוגיות הכרוכות בכך, מאחר שענייננו בהתרחשויות שאירעו במועדי ההתערבות ובתקופת הסמוכה להם ממש.

בענייננו, בהינתן שהשיחה מיום 22.2.22 ממילא אינה עומדת לבדה אלא הוכח שמר צוקרמן הוסיף לדבר באוזני עובדים בעניין ההתארגנות בחצרי החברה (בשיחה מיום 21.3.22) ובשים לב למכלול הנסיבות (ובהן נקיטת פעולות אקטיביות על ידי מנהלים בחברה, כפי שיובא בהמשך הדברים), לא מצאנו שעלה בידי החברה להרים את הנטל לסתור את חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת על כלל העובדים. כך, חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת חלה למשל על מר חליל, עובד החברה ומצהיר מטעם הלאומית שהצטרף אליה כחבר ביום 22.3.22, אף שהלה העיד בתצהירו כי "לא

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

נחשפתי לדברים המיוחסים למר יואב צוקרמן³⁸. שכן כאמור לעיל, במכלול הנסיבות שנגלו לפנינו, אין צורך בחשיפתו הישירה של מר חליל לדברי מר צוקרמן כדי שחזקת ההשפעה הבלתי הוגנת תחול גם עליו. למר חליל נתייחס עוד בהמשך הדברים. גם לשאלה אם עלה בידי הלאומית להפריך את חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת נתייחס בהמשך. בשלב זה רק נוסיף כי אמירה של גורם בכיר מטעם המעסיק בנוגע להתארגנות, בנוכחות עובדים, טומנת בחובה סיכון ליצירת אקלים מסוים במקום העבודה, בין במישרין ובין בעקיפין, באמצעות עובדים הנושאים מסר זה. לכן החזקה קמה אף אם לא היה קשר ישיר בין עובד פלוני לאותו גורם בכיר. אמנם היווצרות סיכון זה אינה הכרחית, ולכן עסקינן בחזקה עובדתית הניתנת לסתירה. אולם אם וככל שכפות המאזנים תיוותרנה מעוינות בנוגע לשאלת קיומה של השפעה ישירה אן עקיפה עקב היווצרות אקלים מסוים, תיטה הכף לצד התארגנות העובדים המבקשת סעד מבית הדין עקב התנהלות המעסיק.

47. בהמשך לאמור בסעיף הקודם יודגש כי גם אם בסופו של יום העובדים שנכחו בשיחה מיום 22.2.22 בחרו להצטרף לכללית, אין בכך כדי ללמוד שדברי מר צוקרמן לא היו בגדר התערבות בהתארגנות או לא עלו כדי השפעה בלתי הוגנת על העובדים. שכן יש לבחון את הדברים לפי פוטנציאל ההשפעה שלהם ולא בהכרח לפי השפעתם בפועל על עובד זה או אחר, וכן יש לבחנם גם ביחס לכלל העובדים ולא רק ביחס לעובדים שהשתתפו בשיחה. הרי לא מן הנמנע שעובדים אחרים בחברה כן הצטרפו ללאומית בשל דברי מר צוקרמן או בשל פעולות אחרות שבוצעו על ידי החברה המהוות התערבות בהתארגנות והשפעה בלתי הוגנת, כמפורט לעיל (וכאמור, לתמלילים שצירפה הלאומית בהקשר זה לתצהירו המשלים של מר לופטון נתייחס בהמשך). נוסיף כי אנו ערים לכך שהשיחה מיום 22.2.22 התקיימה בשעה שהלאומית היתה, לכאורה, ארגון העובדים היציג בחברה ובשעה שמהלך ההתארגנות של הכללית בנמל עדיין לא החל. אולם גם אם כביכול "הצטרפות של עובדים לארגון כזה או אחר באותה נקודת זמן, לא היתה משנה לעניין יציגותה המוכרזת של [הלאומית]"³⁹ - ודאי יש לדברי מר צוקרמן השפעה בלתי הוגנת לטובת הלאומית, ולו בכוח, ולו בטווח הארוך.

48. גם אם נקבל את טענות החברה, שלפיהן מטרת השיחה מבחינת מר צוקרמן היתה יצירת אמון בין ההנהלה לעובדים, השיחה היתה ספונטנית, העובדים הם שהעלו את נושא ההתארגנות ובמהלך השיחה חזר מר צוקרמן והדגיש כי לחברה אסור

³⁸ סעיף 4 לתצהיר מר חליל.

³⁹ שם, שם.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

להתערב בהתארגנות - הדגש לענייננו הוא במה שכן נאמר. המטרה יכולה להיות יפה, הכוונה נהדרת והייעוץ המשפטי לעילא, אך אם נמצא כי בפועל נעשה דבר המנוגד לדין, אין בכל אלה כדי לסייע. אין מרפא גם בכך שמר צוקרמן חזר ואמר בשיחה כי דבריו בנוגע להתארגנות הם "דעתו האישית", שכן מנקודת המבט של העובדים, מר צוקרמן וגבי פורת הם פני החברה והכתובת של העובדים לפניויותיהם, ודעתם - דעת החברה.

49. איננו מתעלמים מכך שבשיחות צוקרמן ניתן למצוא גם אמירות נגד התארגנות עובדים בכלל וכן אמירות שליליות על אופן ההתנהלות של הלאומית. אך אמירות אלה, שעל פני הדברים מנוגדות לדין כשלעצמן, מתגמדות - הן בהיקף והן במידת החומרה - לעומת דברי מר צוקרמן ביחס לכללית. על כן אין בהן כדי לשנות מהמסקנה בדבר העדפה ברורה של החברה את הלאומית על פני הכללית, הן כעמדה והן בהוצאתה אל הפועל - בדברונה לעובדים. עוד בהקשר זה - עיון בתמליל השיחה מיום 22.2.22 מלמד כי דברי מר צוקרמן, בעיקר בגנות הכללית, שזורים לכל אורכה, גם אם לעתים השיחה נקטעת לטובת נושאים אחרים. במובן זה יש לדחות את הטענה שהחלקים ה"בעייתיים" בשיחה זו בטלים בשישים. ממילא, ההתערבות בהתארגנות ו/או השפעתו הבלתי הוגנת של המעסיק לא נמדדות במספרים כאלה או אחרים אלא באופן מהותי. ואין ספק שדבריו של מר צוקרמן מבחינה מהותית הם חמורים מאד.

העולה מהשיחה מיום 21.3.22

50. בשיחה מיום 21.3.22 אמנם לא עולות אמירות חמורות פְּאֵלָה שעלו בשיחה מיום 22.2.22, ומר צוקרמן אף לא מפרט במהלכה מי הם אותם "גורמים פוליטיים" שלגביהם אמר כי מוטב לא לחכות לכניסתם. אך יש בשיחה זו כדי ללמד כי מר צוקרמן מוסיף לעסוק, בנוכחות עובדי החברה, בשאלת ההתארגנות בנמל וחוזר על עמדותיו שלפיהן "את רוב העבודה [אנחנו] יכולים לעשות בעצמנו", ללא ארגון עובדים, וכי "אין שום כוונה למרוח את הזמן... לחכות לכל מיני גורמים פוליטיים, או גורמים אינטרסנטיים".

נפקות שיחות צוקרמן

51. בשיחה מיום 22.2.22 עם עובדי החברה נאמרו על ידי נושא משרה ומנהל בכיר מאד בחברה דברים חמורים בגנות הכללית ולטובת הלאומית, בנוכחות מנהלת בכירה נוספת וללא כל הסתייגות מצדה. אין כל דרך סבירה להבין את הדברים שנאמרו פרט לכך שהחברה ביקשה לקדם את התארגנות עובדיה בלאומית על מנת למנוע

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

מהכללית דריסת רגל בנמל. דברי מר צוקרמן בשיחה מיום 22.2.22 הם נקיטת עמדה ברורה לטובת הלאומית. הם התערבות בוטה בחופש ההתארגנות של עובדי החברה. הם בגדר השפעה בלתי הוגנת על העובדים בקשר להתארגנות, לטובת הלאומית.

התערבות נוספת של החברה בהתארגנות, לטובת הלאומית ונגד הכללית

52. הראיות מלמדות כי החברה לא הסתפקה בדברים שנאמרו בשיחות צוקרמן ולא המתינה בחיבוק ידיים להשפעתם על העובדים, אלא פעלה באופן אקטיבי הן בעד הלאומית (עוד לפני כניסת הכללית לתמונה) והן נגד הכללית. כך:

א. מנהלים מודיעים לעובדים על הגעת הלאומית: מהשיחה מיום 22.2.22 עולה, הן מפי מר צוקרמן⁴⁰ והן מפי גב' פורת⁴¹, כי ביום 15.2.22, ערב אירוע הקרפים, עברו שני אלה בקרב עובדי הנמל והודיעו להם על הגעתה הצפויה של הלאומית לנמל ביום המחרת. כלומר, שני מנהלים בכירים מאד בחברה הודיעו לעובדים על פעילות התארגנותית מתוכננת של הלאומית בנמל. על רקע התמונה הכוללת המצטיירת לפנינו, שלפיה החברה ביקשה למנוע את יציגות הכללית ולשם כך פעלה לטובת הלאומית, יש לראות פעולה זו של מר צוקרמן וגב' פורת כחוליה אחת בשרשרת הפעולות שננקטו לטובת הלאומית. נזכיר בהקשר זה כי כשנשאל מר צוקרמן בחקירתו מדוע לא פרסמה החברה דבר בקשר להכרה ביציגות הלאומית בחודש יוני 2021, השיב כך: **"כל דבר אנחנו בודקים עם הייעוץ המשפטי ונמסר לי כל הנושא של הודעה לעובדים חגיגות וכו' זה עניין של הארגון היציג והם עלולים לראות בעין לא יפה"**⁴². על רקע זה מתבקש לשאול מה בין הודעה לעובדים על ההכרה ביציגות הלאומית, שלטענת מר צוקרמן היא עניין ללאומית לעסוק בו, ובין הודעה לעובדים על הגעת הלאומית לנמל? למר צוקרמן ולחברה הפתרוניס. הריחוק והניטוליות שגזרה החברה על עצמה בכל הנוגע להכרה ביציגות היו צריכים גם לחול בקשר לשלבי ההתארגנות השונים המוקדמים יותר.

⁴⁰ עמ' 2 לתמליל, שורה 20.

⁴¹ עמ' 5 לתמליל, שורה 8.

⁴² עמ' 17 לפרוטוקול, שורות 26 - 27.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

ב. מנהל בכיר מתפרץ לכינוס העובדים הראשון של הכללית: הכללית טוענת כי ביום 23.3.22, שבו הגיעו נציגיה לנמל לראשונה, מנהל בכיר מטעם החברה התפרץ לחדר שבו נערך כינוס העובדים. וכך טענה⁴³:

"לפתע, תוך כדי הפגישה, התפרץ לחדר מר צ'ין, סמנכ"ל תפעול הנמל, בהתעלמות מופגנת, תוך שהוא מפסיק בבוטות את מר דביר, מפנה אליו את הגב ופונה לעובדים שהיו בחדר בטונים גבוהים. הנוכחים בחדר התקשו להבין את תוכן דבריו של מר צ'ין שהושמעו בשפה אנגלית שלא ברורה דיה. מר דביר שאל את העובדים מה נאמר והעובדים ענו שהם לא הבינו ושומר צ'ין פשוט ניסה להפחיד אותם. מעוצמת ההפתעה איש מהנוכחים בחדר לא הספיק לתעד את ארוע ההתפרצות... העובדים ההמומים התפזרו חזרה למחלקה שלהם, והפגישה הופסקה באמצע... לאחר שהעובדים חזרו לעבודתם הם דיווחו לנציג [הכללית] כי כל מי שהיה בחדר ננזף על ידי הממונה עליו."

החברה הכחישה שמר צ'ין דיבר בטונים גבוהים והסבירה את כניסתו לחדר **"לרגעים ספורים"**, בכך שביקש לבדוק שלנציגי הכללית יש כל שדרוש להם לקיום המפגש. עוד טענה כי מר צ'ין **"לא דיבר כלל ולא הפריע לשיח"**⁴⁴, וכי העובדים לא ננזפו אלא התבקשו **"לוודא כי בעת שעובדים יוצאים ממשמרת, תמיד יישארו מספר עובדים לאיוש המשמרת"**.

אלא מאי? בעוד שטענות הכללית נתמכו בתצהירו של מר דביר, שנכח בפגישה והיה בתוך החדר ממש, החברה תמכה טענותיה אלה בתצהירו של מר גולדשטיין, אף שהיא כלל לא טענה שהוא נכח בחדר. אמנם מגרסת הכללית עצמה עולה שמר גולדשטיין שהה מחוץ לחדר במהלך הפגישה והוא אף זה שקרא למר צ'ין לצאת מהחדר, אלא שמטבע הדברים עדיפה בעינינו עדותו של מי ששהה בתוך החדר ממש, על פני מי ששהה מחוצה לו. בנוסף, החברה נמנעה מלחקור את מר דביר על האירוע עם מר צ'ין⁴⁵ וכן נמנעה מלזמן לעדות את מר צ'ין עצמו והדבר נזקף לחובתה. כל אלה, הגם שגם מר גולדשטיין לא נחקר על עניין זה בתצהירו, מביאים להעדפת גרסתו של מר דביר על קורות אותו אירוע.

53. מנגד, לא מצאנו כי עלה בידי הכללית להוכיח את טענתה שלפיה החברה עיכבה את כניסתה לנמל. לדברי הכללית, ביום 16.3.22 ביקשה מהחברה לאפשר לה לפגוש את העובדים, בקשתה אושרה רק ביום 21.3.22 והביקור עצמו התקיים רק ביום

⁴³ סעיפים 92 - 94 לבקשת הצד; סעיף 3 לתצהיר מר דביר.

⁴⁴ סעיף 50 לתשובת הצד של החברה; סעיף 3 לתצהיר מר גולדשטיין.

⁴⁵ עמ' 10 לפרוטוקול, שורות 17 - 28.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

23.3.22. אכן, עוד ביום 16.3.22, שבו החלה הפעילות הגלויה שלה בנמל, ביקשה הכללית לפגוש את העובדים⁴⁶ ושבה על בקשתה זו ביום 17.3.22⁴⁷ וביום 20.3.22⁴⁸. נציגי הכללית נכנסו בפועל לנמל ביום 23.3.22. אולם החברה עצמה טוענת לפנינו, וכך הסבירה לכללית בזמן אמת, כי "פניית [הכללית] להנהלת הנמל נעשתה ביום 16.3.2022, יום חמישי, ערב חג פורים. מיזד לאחר סוף השבוע, הודיעה הנהלת הנמל ל[כללית], כי נציגיה יהיו רשאים להגיע בתיאום מראש. מדובר בארבעה ימים בלבד שכללו חג וסוף שבוע. כמובן בשום שלב לא נאסרה כניסה של [הכללית], וכל שנמסר לנציגי [הכללית] שבקשתם הועברה לבחינה אצל יועציה המשפטיים של החברה, לאור העובדה, שכידוע, בקרב עובדי הנמל קיים ארגון יציג"⁴⁹. ואכן, לוח השנה מראה כי ביום 17.3.22 (יום ה' בשבוע) חל חג הפורים ולאחריו ימים שישי ושבת. בנוסף, ביום 21.3.22 הסבירה החברה לכללית כי לא מנעה את כניסתה לנמל "בשום שלב" אלא "אך ביקשה לבחון מול יועציה המשפטיים את המצב המשפטי נוכח יציגותה של ההסתדרות הלאומית ונוכח קיומו של משא ומתן אינטנסיבי בין הנהלת החברה להסתדרות הלאומית". החברה הוסיפה כי תאפשר לנציגי הכללית "להגיע לנמל, זאת בתיאום מראש מול הנהלת החברה"⁵⁰. בהמשך לכך, בשעות הערב של יום 21.3.22, פנה מר דביר למר גולדשטיין בבקשה לתאם ביקור של נציגי הכללית בנמל ונענה בחיוב⁵¹. בהמשך לכך ביקרו נציגי הכללית בנמל ביום 23.3.22. בנסיבות אלה, איננו סבורים שהוכח כי החברה התנהלה במכוון לעיכוב ביקור הכללית בנמל.

ודוק, בקשה להיוועץ עם גורמים משפטיים עשויה להיות טעם לגיטימי להשהיית מענה, ואולם יש להיזהר מפני הפיכתה למילת קסם. משכך, ומבלי להתיימר למצות, יש לבחון את נסיבותיו הפרטניות של כל מקרה, לרבות משך ההשתהות וככל שזו אינה קצרה הטעם להתארכותה, אילו פעולות על ידי הארגון האחר נעשו בחסות שהות זו, מידת השקידה בה פעלה החברה למיצוי הייעוץ המשפטי בהקדם האפשרי, ועוד.

⁴⁶ סעיף 4 למכתב הכללית לחברה מיום 16.3.22: "אבקש לתאם בדחיפות מועד לביקור נציגי [הכללית] במקום העבודה...".

⁴⁷ סעיף 9 להכרזת הכללית: "אני שב ודורש להיפגש עם העובדים במקום העבודה, עוד היום...".

⁴⁸ סעיף 6 למכתב הכללית לחברה מיום 20.3.22: "הנכם נדרשים... לאפשר, באופן מיידי ועוד היום, ל[כללית] להכנס למקום העבודה" (הדגשה בדמקור).

⁴⁹ סעיף 8 למכתב החברה לכללית מיום 27.3.22, נספח 13 לתשובת הצד של החברה. ראו גם סעיף 67 לתשובת הצד של החברה.

⁵⁰ ראו גם מכתב החברה לכללית מיום 27.3.22, שבה חזרה על דברים אלה.

⁵¹ נספח מב/22 לבקשת הצד.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

54. גם לא מצאנו שנסתרו טענות החברה שלפיהן ליווי נציגי הכללית על ידי אנשי החברה עם הגעתם לראשונה לנמל נועד לשמור על בטחונם ולסייע להם להגיע למקום הנכון ושליווי זה דומה ליחס שקיבלו נציגי הלאומית כשהגיעו לראשונה לנמל. וכך כתבה החברה לכללית בעניין זה ביום 22.3.27⁵²:

"הנהלת החברה דאגה, כי נציגי [הכללית] יקבלו ליווי צמוד על מנת לשמור על ביטחונם ועל מנת לסייע להם להגיע למקום המתאים, בשים לב ששטח הנמל הוא עצום, כ בכל רגע נתון נוסעות בו משאיות מטען, והתכונה בו רבה מאוד.

...
גם [הלאומית] בעת שהגיעה לראשונה לנמל זכתה לליווי והדרכה בשטח הנמל..."

55. אשר לטענות הכללית בכל הנוגע להכרזת הלאומית ולהכרת החברה ביציגותה בחודש יוני 2021: אכן, סימני שאלה רבים עולים בנושא זה ולא ניתן להתעלם מכך ששיחות צוקרמן מקרינות את אורן העכור אף על אירועים שקדמו להן. סימני השאלה הם בין היתר ביחס לאלה: אופן חתימת העובדים ממוצא סיני, שאינם דוברי עברית, על טופסי ההצטרפות ללאומית, שהם בשפה העברית, לאור העולה מחקירותיהם של מר Hu ומר Shan; נסיבות עזיבתו של מר לויין את ועד העובדים אף שהוא זה שלגרסת הלאומית יזם את ההתארגנות בשורותיה מטעמים אידיאולוגיים; הסיבה לאי פרסום בקרב העובדים ובעיתונות של דבר ההכרה ביציגות הלאומית, לא על ידי החברה ולא על ידי הלאומית; התנהלות הלאומית ממועד ההכרה ביציגותה ולאחר מכן (פגישת משא ומתן ראשונה לאחר 4 חודשים וחצי ממועד ההכרה ביציגותה, הגעה לנמל רק בחלוף כ-7 חודשים וחצי מאז ההכרה ביציגותה, אי מינוי חברי ועד ועוד).

56. יחד עם זאת, לא מצאנו שהוכח כי החברה היא שיזמה והניעה את מהלך ההתארגנות בלאומית בחודש יוני 2021. זאת בעיקר משום שלא עלה בידי הכללית להוכיח כי מר לויין, שיזם את ההתארגנות בלאומית, היה מנהל בחברה או בכיר בה, או שהיה בין מר לויין ובין מי מהנהלת החברה קשר המלמד באופן שאינו משתמע לשתי פנים שמר לויין שימש בעניין ההתארגנות בלאומית זרועה הארוכה של החברה. נפרט.

57. הכללית טוענת שמר לויין הוא איש הנהלה המקורב למר צוקרמן ולמר גולדשטיין. זאת, כחלק מגרסתה שההתארגנות בלאומית בחודש יוני 2021 לא היתה אותנטית

⁵² נספח 13 לתשובת הצד של החברה, סעיפים 11 ו-15.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

ולא נולדה מהעובדים עצמם. כאסמכתא למעמדו של מר לויין כמקורב להנהלה הציגה הכללית תכתובת וואטסאפ בין נציג הכללית ועובדת החברה⁵³, כך:

"נציג הכללית: היי... מה שלומך? בחור בשם דרור לויין מאצלכם?"

העובדת: היי, בסדר. דרור אתה מתכוון מנופאי? לא זוכרת שם משפחה

נציג הכללית: בחור בשם דרור לויין. את יכולה לברר לי בבקשה? לא יודע באיזה מחלקה הוא

העובדת: ... כן, הוא מאבטחה צמוד ליואב [מר צוקרמן - א.א.] וטל [מר גולדשטיין - א.א.]

נציג הכללית: תודה רבה. אני מנסה להבין אם הוא קשור להנהלה או עובד מן המניין...

העובדת: הוא מנהל של אבטחה וכל העניין..."

58. לא מצאנו כי תכתובת זו מובילה למסקנה שאליה הגיעה הכללית. ראשית, ודאי אין בתכתובת זו כדי להוכיח את הטענה של הכללית שלפיה "עובדים מזהים את מר לויין כמקורב" למר צוקרמן ולמר גולדשטיין, שהרי מדובר בעובדת אחת בלבד. שנית, דברי העובדת שלפיהם מר לויין "צמוד" למר צוקרמן ולמר גולדשטיין אינה מלמדת בהכרח על סוג הקרבה שאליה מכוונת הכללית. שלישית, הלאומית הציגה חלק מחוזה ההעסקה של מר לויין⁵⁴ שממנו עולה שתפקידו הוא "אחראי אינטגרציה בחטיבה הטכנית... כפוף למנהל החטיבה הטכנית". כלומר, ודאי אין מדובר בתפקיד האבטחה שייחסה העובדת למר לויין ולא מן הנמנע אפוא כי שגתה בפרטים נוספים ובהם שמר לויין "צמוד" כביכול למר צוקרמן ולמר גולדשטיין. רביעית, בחקירתו הנגדית על ידי באת כוח הכללית, נשאל מר גולדשטיין על תפקידו של מר לויין. וכך נשאל והשיב⁵⁵:

"ש. ... הלאומית טוענת שמר לויין מועסק כמתווך בנושאים מנהלתיים לעובדים בחטיבות, בין מי למי מר לויין מתווך?"

ת. מר לויין הוא אחראי על האינטגרציה בחטיבה הטכנית ולרוב עושים תיאומים בנושא משמרות ומשימות, הוא מביא הצעות מחיר, מקדם פעילויות שאנחנו צריכים.

...

⁵³ נספח מב/1 לתגובת הצד של הכללית.

⁵⁴ נספח 2 לתצהיר המשלים של מר לופטון.

⁵⁵ עמ' 11 לפרוטוקול, שורה 23 - עמ' 12, שורה 6.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

ש. אני מתייחסת למשמרות והמשימות, יכול להיות שהוא מתווך בין העובדים לבין הממונה מעליו?

ת. לרוב הוא מתעסק עם נושא המשמרות ולא ידוע לי שהממונים מעליו מתעסקים עם זה.

ש. הוא זה שמציב את העובדים במשמרות?

ת. למיטב ידיעתי כן."

לדידנו, העובדה שמר לויין משבץ את העובדים במשמרות אינה מלמדת בהכרח על היותו בתפקיד הנהלה. ודאי לא הוכחה בחקירה זו קירבה כלשהי של מר לויין למר צוקרמן או למר גולדשטיין. גם מעדות עובדי הנמל שהצהירו מטעם הלאומית לא עולה שמר לויין היה עובד הנהלה או בכיר בחברה בצורה כלשהי. כך, מר Hu העיד שמר לויין הוא "עובד של החברה"⁵⁶, מר Shan העיד שמר לויין הוא "עמית לעבודה" העובד איתו באותה חטיבה, ולא ידע לומר אם מר לויין אחראי על שיבוץ המשמרות שלו⁵⁷, וגבי קלפר התייחס למר לויין כאל "בחור בנמל בשם דרור"⁵⁸. נוסף כי הכללית תמהה הכיצד היה למר לויין את מספר הדרכון של מנכ"ל הנמל, כפי שעולה מהודעת וואטסאפ ששלח ביום 20.6.21 למר שרוני, אך לא מצאנו כי עלה בידה להוכיח ממי קיבל מר לויין מידע זה⁵⁹.

אם כן, משלא הוכח שמר לויין עובד בחברה בתפקיד הנהלה ולא הוכח שהוא מקורב למר צוקרמן או למר גולדשטיין, לא ניתן לקבוע כי מר לויין יזם את ההתארגנות בלאומית בשליחות החברה.

סיכום ביניים

59. הגם שלא כל טענות הכללית ביחס להתערבות החברה בהתארגנות הוכחו, די במה שכן הוכח. הנה כי כן, משיחות צוקרמן (בעיקר זו מיום 22.2.22), מההודעות שמסרו ביום 15.2.22 מר צוקרמן וגבי פורת לעובדי החברה על הגעת הלאומית ביום המחרת ומכניסתו של מר צ'ין לחדר שבו נערך כינוס עובדי החברה עם נציגי הכללית ביום 23.3.22 עולה בצורה ברורה כי החברה התערבה בהתארגנות ופעלה לטובת הלאומית.

⁵⁶ עמ' 21 לפרוטוקול, שורות 23 - 24.

⁵⁷ עמ' 22 לפרוטוקול, שורות 8 - 11.

⁵⁸ עמ' 23 לפרוטוקול, שורה 22.

⁵⁹ ראו בהקשר זה חקירת מר גולדשטיין בעמ' 16 לפרוטוקול, שורות 8 - 11.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

ב(2) הלאומית ארגון מטעם?

60. חרף סימני השאלה שעשויים להתעורר, לא מצאנו כי יש אחיזה בראיות לטענות הכללית בדבר מודעות כלשהי של הלאומית לכך שהחברה העדיפה שעובדיה יתארגנו בשורותיה או לכך שהחברה פעלה לטובתה באופן אקטיבי. נדמה כי הכללית עצמה מבינה שאין באמתחתה ראיות של ממש לביסוס טענותיה אלה ועל כן היא מדגישה שממילא די בהתערבות החברה כדי להטיל ספק בחופש הבחירה של העובדים⁶⁰. מכל מקום, בחקירתנו הנגדית של מר דביר הוא נשאל, בין היתר, אם העובדים שהצטרפו לכללית ביום 14.4.22 לא פחדו להצטרף אליה (לאור טענת הכללית בדבר חשש של עובדים להתייצב לעדות פן יבולע להם). בתשובתו הסביר כי הרבה מהעובדים שבחרו להצטרף לכללית עשו זאת "גם בגלל הזיהוי שלהם את הקשר שבין הלאומית להנהלה"⁶¹. על כך נשאל והשיב⁶² -

"ש. ... הגשתם איזושהי ראיה, הקלטה, מכתב או פרוטוקול של קשר בין הלאומית לנמל המפרץ? אתה אומר כתוצאה מהקשר הפסול, הגשתם משהו בנוגע לזה?"

ת. אני צריך שתחדד את השאלה, אני לא מצליח להבין.

ש. טענת פה שיש קשר פסול בין נמל המפרץ לבין ההסתדרות הלאומית, הגשתם איזושהו מכתב בין הצדדים, אימייל או הקלטה, משהו שמצביע על פעולה של הלאומית בנושא של הקשר?"

ת. הגשנו הקלטות של אנשים בכירים, מר צוקרמן שהוא מאוד בכיר, ההקלטות מדברות בעד עצמן

ש. רק של צוקרמן?"

ת. לא סיימתי. הבאנו והראינו את ההעדפה שיש להנהלה באופן שבו היא הכניסה אותי למשל..."

כלומר, לבד משיחות צוקרמן לא הצביע מר דביר על כל ראיה שהיא לתמיכה בטענת הכללית בדבר יד אחת שעשו החברה והלאומית במטרה למנוע את יציגות הכללית, ובשיחות צוקרמן עצמן לא מצאנו תמיכה לטענה זו, אפילו לא בקירוב. בנסיבות אלה יש לדחות את הסעד המבוקש על ידי הכללית (סעד א' בבקשת הצד) לקבוע כי הלאומית פעלה כ"ארגון מטעם" החברה. בנוסף, משדחינו את טענות הכללית באשר לעיכוב הנטען במפגש הראשון עם העובדים ובאשר לליווי של נציגי הכללית

⁶⁰ סעיפים 9 - 10 לסיכומי הכללית.

⁶¹ עמ' 7 לפרוטוקול, שורות 5 - 6.

⁶² שם, שורות 8 - 19.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

בהגעתם למפגש זה, ומשממילא לא מצאנו כי הוכחה מודעות של הלאומית להתנהלות שונה של החברה כלפיה ביחס לכללית, יש לדחות את הטענה שהלאומית הבינה שהיא נהנית מהקלות בלתי סבירות מצד החברה וכי היא שימשה בפועל כלי בידי החברה.

61. נוסף כי לא מצאנו להיזקק לכלל טענות הכללית באשר להפלייתה ביחס ללאומית, מאחר שמחד גיסא די במה שכך הוכח (ביחס להתערבות החברה בהתארגנות) כדי לקבוע שהחברה התערבה בהתארגנות, ומאידך גיסא די במה שלא הוכח (ביחס לקשר הנטען בין החברה ללאומית) כדי לקבוע שהלאומית אינה ארגון מטעם.

ב(3) נפקותה של השפעה הבלתי הוגנת

62. על פי פסיקתו העקבית של בית דין זה, הצטרפות לארגון עובדים צריכה להיות מרצונו החופשי של העובד וללא השפעה בלתי הוגנת. כך, בעניין **ישיבת אש התורה**⁶³ נקבע כי -

"במסגרת מאמצי התארגנות אין להפעיל לחץ, כפייה והשפעה בלתי הוגנים, לרבות באמצעות ניצול של יחסי מרות הנובעים מההיררכיה המפעלית או תוך שימוש פסול בסמכותם של מנהלים בדרג ביניים על הכפופים להם, וכן ברי כי איסור זה חל לא רק על פעולה השוללת הצטרפות להתארגנות אלא גם על פעולה התומכת בה, והדבר עלול להוביל גם לפסילת טפסי הצטרפות שייקבע כי אינם משקפים רצון חופשי."

ובעניין **צ.ל.פ.**⁶⁴ נקבע כי -

"חל איסור על המעסיק - בכל שלב של ההתארגנות ובוודאי בתקופה הרגישה של ניהול משא ומתן לקראת חתימתו של הסכם קיבוצי ראשון - מלהתערב במימוש חופש ההתארגנות על ידי עובדיו, לשלול את הזכות להתארגנות, או להשפיע על ההתארגנות (הלכת פלאפון). הדגש שהושם בהלכת פלאפון על שלב ההתארגנות הראשונית הביא לקביעה כי עד לכינונו של ארגון יציג, כל התבטאות של המעסיק לגבי ההתארגנות והשלכותיה מקימה חזקה של השפעה אסורה ולחץ בלתי הוגן על העובד בנוגע להתארגנות. עם זאת הודגש (בהסתמך על הלכה פסוקה רבת שנים) כי גם בשלבים שלאחר מכן חל איסור על המעסיק לבצע פעולות ישירות או עקיפות כנגד ההתארגנות..." (הדגשה הוספה - א.א.)

⁶³ עס"ק (ארצי) 5073-07-20 ישיבת אש התורה - הסתדרות העובדים הכללית החדשה, בסעיף 14 לפסק הדין (20.8.2020). ראו גם עס"ק (ארצי) 9346-04-16 ההסתדרות הרפואית בישראל - קופת חולים מאוחדת, בסעיף 37 לפסק הדין (12.12.2017), עניין מעדנות, בסעיף 19 לפסק הדין וההפניות שם.

⁶⁴ עס"ק (ארצי) 51407-07-15 כוח לעובדים, ארגון עובדים דמוקרטי - צ.ל.פ. תעשיות בע"מ, בסעיף 41 לפסק הדין (7.10.2016).

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

63. בענייננו, קבענו לעיל שהחברה, באמצעות נושא משרה ומנהלים בכירים מאד, התערבה באופן ברור ובוטה בהתארגנות עובדיה, לטובת הלאומית, בכך שפרשה בפניהם את משנתה בנוגע לכללית, המתנהלת "כמו איזה מאפיה", שלא העובדים וזכויותיהם עומדים לנגד עיניו וגם לא טובת המשק הישראלי אלא אינטרסים פוליטיים בלבד; ובנוגע ללאומית, כארגון עובדים המתנהל בענייניות ובשיתוף פעולה עם המעסיק ולא בכוחנות. להתבטאויות מר צוקרמן, החמורות דין כשלעצמן, נוספו פעולות אקטיביות של נושא משרה ומנהלים בכירים בחברה, שאף אותן יש לראות כעידוד עובדי החברה להצטרף ללאומית מחד (הודעה על בוא נציגי הלאומית) וכאזהרה מפני הצטרפות לכללית מאידך (כניסת מר צ'ין לחדר).

64. עוד קבענו כי קמה חזקה שעובדים שהצטרפו ללאומית מרגע שהוכחה התערבות של החברה בהתארגנות, עשו זאת תחת השפעה בלתי הוגנת ולא מרצונם החופשי ועל כן, אם ייקבע כי לא נסתרה החזקה, התוצאה היא שיש לפסול את הצטרפותם ללאומית במישור הקיבוצי. כפי שהובא לעיל, המועד המוקדם ביותר שבו הוכחה התערבות של החברה בהתארגנות הוא יום 15.2.22 שבו עברו מר צוקרמן וגב' פורת בקרב עובדי הנמל והודיעו להם על בואם של נציגי הלאומית לנמל למחרת היום. אם כן, **במישור הקיבוצי אין למנות טופסי הצטרפות של אותם עובדים שהצטרפו ללאומית מיום 16.2.22.** יובהר כי חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת חלה לכל המאוחר החל מיום 15.2.22, שהוא המועד המוקדם ביותר שלגביו הוכחה התערבות של החברה - התערבות החוסה תחת חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת, אולם מבחינת הטפסים ההתייחסות שלנו היא ליום 16.2.22 (כפי שביקשה אף הכללית עצמה) ולא ליום 15.2.22, מאחר שממילא הלאומית לא מחזיקה טופסי הצטרפות שנחתמו ביום זה.

יודגש בהקשר זה כי פעולה זו של מר צוקרמן וגב' פורת מהווה לכשעצמה התערבות בהתארגנות העולה כדי השפעה בלתי הוגנת, ודאי לאור מכלול הנסיבות.

ב(4) מניעות הלכתית

65. גם אם נניח את יציגות הלאומית מחודש יוני 2021, לא מצאנו שבנסיבות העניין שלפנינו קמה מניעות הלכתית. העניין הוא פשוט, גם מבלי להידרש לשינויים במצבת כוח האדם בחברה - תקופת ששת החודשים מאז ההכרה ביציגות הלאומית עברה חלפה לה במועד הגשת הליך זה. אשר למשא ומתן שהחברה והלאומית טוענות לקיומו - זה אינו עונה על התנאים שנקבעו בפסיקה להקמת מניעות. די בכך שהן החברה והן הלאומית מציינות שהמשא ומתן התמקד "בחלק הארגוני" של

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

ההסכם, ובכך שמהראיות עולה בבירור כי הצדדים למשא ומתן כלל לא הגיעו לשיח בנושא החלקים הכלכליים של ההסכם (משלא היה ועד עובדים לקבל ממנו את רשימת הדרישות של העובדים), כדי לקבוע שאין מדובר במשא ומתן אפקטיבי המקים מניעות. כך נשאל והשיב בעניין זה מר לופטון⁶⁵:

”ש. מי בלאומית העביר לגורמים הבכירים הנכבדים שישבו במשא ומתן את דרישות העובדים ביחס להסכם הקיבוצי?

ת. למיטב ידיעתי, לא התגבשה רשימה מטעם העובדים.

ש. נכון שבתקופה הזאת כבר לא היה שלישי מעובדי החברה, כי החברה קלטה עובדים?

ת. אני לא יודע. אם עושים חשבון מתמטי התשובה היא שסביר להניח שכן. אני לא יודע אם לא היה לנו שלישי באותה תקופה, זה נתון שלא נבדק.

ש. בוא גם נסכים... לאורך תקופת המשא ומתן הזו, אתם לא משחררים לעובדים עדכונים ביחס להתקדמות המשא ומתן?

ת. לא שאני יודע.”

והדברים מדברים בעד עצמם.

66. על כן, יש לבחון את שאלת היציגות של הלאומית בהיבט הכמותי במועד רלוונטי לאירועים מושא הליך זה. נבהיר בהקשר זה כי למעשה ניתן לבחון את מספר עובדי החברה החברים בלאומית ביחס לכמה מועדים. מצאנו לנכון להתייחס למועד המאוחר ביותר שלגביו נמסר הנתון של מצבת העובדים בחברה - 7.4.22, ובהינתן שבחינת מצב הדברים במועדים נוספים לא משנה את התוצאה⁶⁶.

ב(5) המבחן הכמותי

67. הלאומית צירפה לתשובת הצד מטעמה⁶⁷ 54 טופסי הצטרפות של עובדי החברה לשורותיה, נכון ליום 7.4.22. ניתוח הטפסים מעלה כי 34 מתוכם נחתמו מיום 16.2.22 ואילך, כלומר תחת ההשפעה הבלתי הוגנת, על פי הפירוט הבא:

⁶⁵ עמ' 28 לפרוטוקול, שורות 11 - 19.

⁶⁶ כך למשל, ביום 3.11.21 שבו נערכה פגישת המשא ומתן הראשונה בין החברה והלאומית, היו חברים 20 עובדים ואילו מצבת העובדים בחברה עמדה על 98 עובדים. גם ביום הכרזת הכללית, 17.3.22, היו בחברה 108 עובדים ובלאומית היו חברים (לאחר פסילת הטפסים שנחתמו אחרי יום 15.2.22) 20 עובדים בלבד.

⁶⁷ ראו בעניין זה הערת שוליים 20.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

מספר המצטרפים ללאומית	ההתרחשות ביום זה	תאריך
9	אירוע הקרפים	16.2.22
1		7.3.22
1		13.3.22
2	פריצת ההתארגנות של הכללית	16.3.22
11	הכרזת הכללית	17.3.22
3		20.3.22
1		21.3.22
1		22.3.22
2		23.3.22
2		27.3.22
1		28.3.22
34		סה"כ

אם כן, אם לא תופרך חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת, לא יובאו בחשבון במישור הקיבוצי 34 טופסי ההצטרפות הללו. במצב דברים זה יוותרו רק 20 חברים בשורות הלאומית. בהינתן שבמועד הרלוונטי (7.4.22) הועסקו בחברה 108 עובדים, הלאומית אינה עומדת בדרישת השליש.

ב(6) האם עלה בידי הלאומית להפריך את חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת?

68. בשים לב לטענות הכללית בדבר השפעה בלתי הוגנת של החברה והצטרפות עובדים ללאומית שלא מרצונם החופשי, צירפה הלאומית לתצהירו המשלים של מר לופטון הקלטות ותמלילים של שיחות שקיים מר נתנאל ביטון, מאגף התארגנויות בלאומית, עם עובדי החברה (להלן בהתאמה - **מר ביטון** ו-**שיחות ביטון**). השיחות התנהלו תחת פיקוחו של מר לופטון והעובדים התבקשו לאשר שהצטרפו ללאומית מרצונם החופשי, וכן נשאלו, בחלק מהשיחות, אם היו ערים לשיחות צוקרמן או להעדפה של החברה את הלאומית. וכך נכתב בעניין זה בתצהירו המשלים של מר לופטון:

"כדי... להפיס את טענותיה המופרכות של הכללית בדבר התערבות נציגי ההנהלה בצירוף עובדי הנמל כחברים ב[לאומית], נציג מאגף

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

התארגנויות (בו אני משמש כסמנכ"ל) שוחח עם מספר עובדים בכדי לאשר כי הצטרפותם ל[לאומית] נעשתה מרצונם החופשי ומבלי שגורמי ההנהלה השפיעו על רצונם לעשות כן. השיחות האמורות נעשו תחת פיקוחי, כאשר השיחות שהתקיימו עם העובדים המקומיים נעשו בשפה העברית ואילו השיחות עם העובדים הזרים ממוצא סיני נעשו בשפה האנגלית... כפי שניתן להבחין, השיחות האמורות מלמדות כי העובדים חתמו ל[לאומית] מרצונם החופשי, אף לא עובד אחד חתם ל[לאומית] כתוצאה מלחץ שהופעל עליו מצד גורמי הניהול בחברה, והעובדים אף לא נחשפו ו/או לא מודעים לדברים של מר צוקרמן בדבר העדפת ארגון עובדים כזה או אחר."

69. בחקירתו הנגדית בנושא זה נשאל והשיב מר לופטון כך⁶⁸:

ש. אני מעיין בתמלילים שצירפת לתצהיר המשלים, של שיחות שניהל מר נתנאל עם עובדים, שאתה אומר שעמדת לידו, נכון?

ת. נכון.

ש. שמנו לב שעל השיחות, על התמלילים אין תאריכים. כולם נעשו באותו מועד?

ת. לא.

ש. הוא שואל את כל העובדים איזה סט של 3 שאלות. מי כתב את השאלות?

ת. אני ביחד עם עורכת הדין.

ש. לא היה יותר פשוט להתקשר לעובד ולהגיד לו 'ספר לי איך הצטרפת ללאומית?' כלומר, למה היה צריך לשאול אותו שאלות מנחות אם לא הופעל עליו לחץ?

ת. יכול להיות שהיה צריך לשאול אותו הרבה שאלות שאתם סבורים שהן נכונות, אלה השאלות שנבחרו שם."

70. למקרא התמלילים ולמשמע ההקלטה אנו סבורים שכלל ולמעט במקרה של עובדים מסוימים, יש קושי לראות את שיחות ביטון כמפריכות את חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת. זאת, בעיקר מאחר שהעובדים שעמם שוחח מר ביטון לא התבקשו לספר באופן חופשי על אופן הצטרפותם ללאומית, אלא התבקשו להשיב על שאלות מאד ממוקדות שנוסחו על ידי הלאומית. ברי כי אין בתשובות לשאלות מסוג זה כדי לאפשר לבית הדין לעמוד על נסיבות ההצטרפות במלואן, מה עוד שבהינתן חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת, ההנחה היא שהעובדים יבקשו לשתף פעולה עם הלאומית ולספק לה את התשובות שהיא מבקשת לשמוע. ומהשאלות שנשאלו, כפי

⁶⁸ עמ' 29 לפרוטוקול, שורות 14 - 24.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

שנשאלו, ברור מהן התשובות שביקשה הלאומית לשמוע, ודאי במצב שבו כאשר מתקבלת תשובה לשביעות רצונו של מר ביטון, הוא מקפיד לומר "מצויין" (מילה זו חזרה ועלתה בשיחות פעמים רבות). כמו כן, השיח התמקד בהשפעה הישירה, ואולם ההשפעה העקיפה הנוצרת כתוצאה מאקלים שיצרה התבטאות גורם הנהלה בכיר כלל לא נבחנה, ובמובן זה השיח לוקה בחסר. לצד זאת, על פני הדברים נראה שכמה משיחות ביטון מפריכות את חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת. כך, למשל, השיחות שנערכו עם העובדים גבי יוליה סמיחוב, מר גואד פארס ומר אלון לנג. הרושם העולה מהאזנה לשיחות איתם הוא כי הצטרפו ללאומית מרצונם החופשי וללא כל השפעה בלתי הוגנת.

71. מנגד, לא מעט שיחות אינן מפריכות את החזקה. נציג 3 דוגמאות בלבד:
האחת היא שיחה עם העובדת נועם גולן (להלן - **העובדת**), שזה הילוכה:

"העובדת: הלו?

מר ביטון: אהלן נועם?

העובדת: כן.

מר ביטון: מדבר נתנאל מה[לאומית] מה שלומך?

העובדת: בסדר.

מר ביטון: אני מתקשר אליך לאשר איתך את ההצטרפות שלך דקה.

העובדת: לא, בינתיים לא.

מר ביטון: את כבר, את כבר הצטרפת.

העובדת: לא, אבל בינתיים לא. אמרתי שבמידה ואני ארצה אני אתקשר להפעיל את זה וכרגע לא.

מר ביטון: להפעיל את זה?

העובדת: כן, כן... הייתי מעוף. הייתי מעוף

מר ביטון: כן.

העובדת: ושהייתם אצלנו אז בהתחלה הצטרפתי ואמרתי שזה יהיה רלוונטי, מישהי נתנה לי את הטלפון שלה ואמרה לי שאני אחתום חוזה אז אני אתקשר אליה אם זה רלוונטי וכרגע זה לא רלוונטי.

מר ביטון: אוקי, בסדר, שיהיה לך המשך יום טוב..."

נפתח בכך שהמילים המודגשות בקו תחתון "הייתי מעוף. הייתי מעוף" כלל לא מופיעות בתמליל השיחה, הגם שהן נשמעות היטב בהקלטה. מכל מקום, לא זו

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

בלבד שהשיחה כלל לא מפריכה את חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת (שהרי השאלות בעניין זה כלל לא הספיקו להישאל), אלא שהיא מטילה ספק באשר לעצם הצטרפותה של העובדת ללאומית. השיחה השנייה שלטעמנו אינה מפריכה את חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת היא עם העובד מר Yuan Hantao (להלן - **העובד**)⁶⁹. זה תמליל השיחה:

- העובד:** הלו?
- מר ביטון: היי יואן?
- העובד:** כן.
- מר ביטון: מדבר נתנאל מה[לאומית] מה שלומך היום?
- העובד:** אני בסדר.
- מר ביטון: אני מתקשר לוודא שכשהצטרפת אלינו ב-17.3.2022 עשית את זה מרצונך החופשי. יש לך דקה?
- העובד:** אהה, כן.
- מר ביטון: אוקי, מצוין. אז יואן אני שואל האם מישהו מההנהלה השפיע עליך או לחץ עליך להצטרף אלינו?
- העובד:** לא, אני הצטרפתי מעצמי.
- מר ביטון: מצוין, תודה. ותגיד לי, אני רוצה להסביר שהמנהל מר יואב צוקרמן הוא אמר דברים על העדפת אילו עובדי איחוד, אתה יודע משהו על זה?
- העובד:** מה? אני לא מבין.
- מר ביטון: כן, אני שואל אם משהו מהדברים שמר צוקרמן אמר הגיע אליך? האם מישהו אמר לך או שמעת על זה, על מה שהוא אמר, דברים שמר יואב צוקרמן אמר על עובדי האיחוד, האם שמעת משהו על זה?
- העובד:** סליחה, אני לא מבין, האנגלית שלי לא טובה כל כך.
- מר ביטון: זה בסדר, אין בעיה. בוא נמשיך..."

ברי כי משיחה זו, שלטענת הלאומית מתנהלת באנגלית, והעובד אומר במהלכה כי הוא לא מבין את השאלות המופנות אליו וכי האנגלית שלו לא כל כך טובה, לא ניתן ללמוד דבר. ודאי לא ניתן ללמוד ממנה על הצטרפות ללאומית מרצון חופשי,

⁶⁹ יצוין כי בתמליל השיחה נכתב כי שם העובד הוא Yuan Haitao אולם מטופס הצטרפות נראה כי כתוב Hantao Yuan. מכל מקום, בהינתן זהות בין מספר הדרכון הרשום בטופס ההצטרפות ובין מספר הדרכון שעולה בשיחה, נראה כי מדובר באותו עובד.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

שעה שאת המילים "אהה, כן" ניתן לייחס לשאלה "יש לך דקה?" ולא לספק אמירה ספק שאלה של מר ביטון בנוגע להצטרפות מרצון חופשי.

השיחה השלישית שלדידנו אין בה כדי להפריך את חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת היא השיחה עם העובד מר אסף בוכניק, שכן מהאזנה להקלטת השיחה עולה כי מר בוכניק כלל לא נשאל אם הצטרף ללאומית מרצונו החופשי אלא רק התבקש לאשרר חברותו בה. חרף זאת, באופן תמוה ובלתי תקין - בלשון המעטה - בתמליל השיחה נכתב שמר בוכניק נשאל אם מישהו מההנהלה לחץ עליו להצטרף ללאומית והוא משיב על כך בשלילה. כאמור, בהאזנה להקלטה לא ניתן לשמוע שאלה ותשובה שכאלה. משברי כי ההקלטה גוברת על התמליל, ומשיש בה אשרור חברות בלבד, אין לראותה כמפריכה את חזקת ההשפעה הפסולה.

72. לאור הקשיים המשמעותיים שמצאנו בשיחות ביטון עם עובדים שהצטרפו ללאומית אחרי יום 15.2.22, כפי שפורטו לעיל, הגענו לכלל מסקנה כי לא עלה בידי הלאומית להפריך את חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת ביחס לעובדים אלה. אם בכלל, הופרכה החזקה ביחס לעובדים ספציפיים (גב' יוליה סמיחוב, מר גואד פארס ומר אלון לנג), אולם אין בכך כדי לשנות את התוצאה בהיבט הכמותי. שכן לכל היותר יש לומר כי במועד הרלוונטי היו חברים בלאומית 20 העובדים שהצטרפו אליה לפני יום 15.2.22 (שלגביהם לא חלה חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת) ועוד מספר מצומצם ביותר של עובדים (אם בכלל), שהצטרפו לאחר מועד זה. בהינתן שבמועד הרלוונטי עמדה מצבת העובדים בחברה על 108 עובדים, הלאומית לא עומדת במבחן הכמותי.

73. נוסף כי לבד משיחות ביטון הגישה הלאומית גם תצהירים של 4 עובדים. אולם 3 מהם הצטרפו ללאומית לפני יום 15.2.22⁷⁰ שרק ממנו ואילך קבענו כי קמה חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת, כך שנותר רלוונטי לענייננו רק המצהיר מר חליל. בתצהירו נכתב כי לאחר אירוע הקרפים (16.2.22) החליט להצטרף ללאומית ולכן "ביום 22.3.2022" - כלומר למעלה מחודש לאחר אירוע הקרפים - "החלטתי לחתום על טופס הצטרפות [ללאומית]". בחקירתו הנגדית נשאל והשיב כך:

"ש. כשאתה אומר בתצהירך שבקשת [צ"ל: שפגשת - א.א.] את נציגי הלאומית כשהגיעו ביום 16.2.22 והקימו דוכן קרפים זה היה אז?

ת. נכון

ש. אתה הצטרפת לכללית ביום 16.3.22 נכון?

⁷⁰ גב' יונית קלפר עברי הצטרפה ביום 17.6.21, מר Ningyu Hu ומר Xiaoyu Shan הצטרפו ביום 8.6.21.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22-03-64210

ת. כן

ש. החשמלייה שאתה עובד בה היא חלק מהמחלקה הטכנית נכון?

ת. כן

ש. הצטרפת ללאומית ביום 22.3.22 וביטלת את חברותך בכללית נכון?

ת. כן

כלומר, יותר מאשר יש בתצהירו ובחקירתו של מר חליל כדי לתמוך בעמדת הלאומית, יש בהם כדי לתמוך בעמדת הכללית שלפיה בחסות השפעתה של השיחה מיום 21.3.21 עם עובדי החשמליה החליט מר חליל להצטרף ללאומית ובמסגרת זו לבטל את חברותו בכללית, שאליה הצטרף אך מספר ימים קודם לכן. בהעדר הסבר מצד מר חליל לביטול החברות בכללית ולהצטרפות ללאומית נותרנו עם החזקה להשפעה הבלתי הוגנת.

74. סיכום ראש פרק זה: לא מצאנו כי עלה בידי הלאומית להפריך את חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת, למעט, אם בכלל, לגבי עובדים ספורים, וגם בכך אין כדי לסייע ללאומית, שכן בין כה ובין כה היא אינה עומדת במבחן הכמותי.

ב(7) טופסי 14.4.22

75. כמפורט לעיל, בהחלטה הזמנית (מיום 12.4.22) קבענו, בין היתר, כי עד למתן החלטה אחרת "הן הכללית והן הלאומית יימנעו מביצוע פעולות גיוס וצירוף חברים חדשים, פעולות שנועדו להביא לביטול חברות בארגון האחר ומינוי חברי ועד חדשים". ובכל זאת, מתצהירו של מר דביר עולה כי ביום 14.4.22 הצטרפו לכללית 12 עובדי מעוף. הסתבר כי בשלב מאוחר יותר נקלטו אלה כעובדי החברה.

76. לדידנו, אין לקבל את עמדת הכללית, שלפיה ההחלטה הזמנית אסרה על צירוף עובדי החברה בלבד. לשון ההחלטה הזמנית אינה מתייחסת לעובדי החברה דווקא, ורוח הדברים היתה ברורה - הקפאת מצב ואיסור עשיית פעולות העשויות להזיז את המטוטלת הארגונית מצד לצד. צירוף עובדי מעוף המועסקים בנמל כתף אל כתף לצד עובדי החברה, במצב שבו בהסתברות גבוהה הם ייקלטו במוקדם או במאוחר כעובדי החברה, הוא הפרה של ההחלטה הזמנית. במצב דברים זה אין לאפשר לכללית ליהנות מפירות ההפרה של החלטה שיפוטית ואנו קובעים כי הצטרפותם לכללית של העובדים שחתמו על טופסי 14.4.22 - לאו הצטרפות היא.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

ב(8) תוצאת הדברים

77. משקבענו כי החל מיום 15.2.22 קמה חזקת השפעה בלתי הוגנת; משקבענו כי ללאומית הצטרפו לאחר מועד זה 34 עובדים מתוך 54 חברים בסך הכל; משקבענו כי לא הופרכה חזקת ההשפעה הבלתי הוגנת ביחס לכל אותם 34 עובדים, אלא, על פני הדברים ואם בכלל, ביחס לעובדים ספורים בלבד, כך שלכל היותר היו חברים בלאומית במועד הרלוונטי 20 העובדים שהצטרפו אליה לפני יום 15.2.22 ועוד מספר מצומצם של עובדים שהצטרפו לאחר מועד זה; ובהינתן שבמועד הרלוונטי עמדה מצבת העובדים בחברה על 108 עובדים - המסקנה היא כי הלאומית אינה עומדת בדרישת השליש. **משהלאומית אינה עומדת בדרישת השליש, אנו קובעים כי היא אינה ארגון העובדים היציג בקרב עובדי החברה.**

ב(9) מה הלאה?

78. מצב הדברים כעת הוא אפוא זה: במועד הרלוונטי, 7.4.22, בחברה אין אף ארגון עובדים יציג. מטבע הדברים וכפי שמשתקף גם בהודעות שהגישו הצדדים ביום 25.7.22, חוסר ודאות זה מוביל לחוסר יציבות ולקושי רב במקום העבודה, הן בין העובדים ובין ההנהלה, הן בין העובדים ובין ארגוני העובדים, הן בין העובדים ובין עצמם ועוד. כמובן אין גם יכולת לקדם יחסי עבודה קיבוציים. על מנת להשיב את הסדר על כנו בהקדם, אנו קובעים בזאת פרק זמן של 14 יום החל מיום מתן פסק הדין, שבמהלכם יוכלו הן הכללית והן הלאומית, ולמעשה כל ארגון עובדים שהוא, לפעול על פי דין, בהגינות ובתום לב, לצירוף עובדי החברה לשורותיו, ורק לאחר תום תקופת 14 הימים (כלומר החל מיום 22.8.22 ולא לפני כן) יוכל כל אחד מהם להכריז על יציגות, אם ימצא לנכון. על מנת למנוע מחלוקות אפשריות ביחס לטופסי ההצטרפות הקיימים הן אצל הכללית והן אצל הלאומית, טוב יעשו אלה אם תפעלנה לאשרור ההצטרפות של כל אחד מהחברים הקיימים, אם הם עדיין מועסקים בחברה.

79. חזקה על החברה, ודאי נוכח הממצאים החמורים שקבענו, כי תוודא שמנהליה וכל גורם אחר מטעמה יפעלו ביחס להתארגנות על פי דין וכי יאפשרו את ביצוע מהלך התחרות הבין-ארגונית, אם אכן תהיה, בצורה חלקה וללא כל הפרעה ותוך מתן יחס שווה לכל אחד מארגוני העובדים שיבקשו להתחרות על לב עובדי החברה.

80. בהתאם, ההחלטה הזמנית מבוטלת.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 64210-03-22

סוף דבר

81. בקשת הצד מתקבלת בחלקה. הלאומית אינה ארגון העובדים היציג בקרב עובדי החברה, על כל המשתמע מכך. הסעד שעניינו קביעה כי הלאומית היתה "ארגון מטעם" (סעד א') - נדחה. ההחלטה הזמנית מבוטלת. אין למנות את טופסי 14.4.22 במישור הקיבוצי. הצדדים יפעלו על פי האמור בסעיפים 78-79 דלעיל.
82. כמקובל בסכסוכים ממין זה, אין צו להוצאות.

ניתן היום, י' אב תשפ"ב (07 אוגוסט 2022) בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

חני אופק גנדלר,
שופטת

לאה גליקסמן,
שופטת

אילן איטח,
סגן נשיאה, אב"ד

מר עצמון ליפשיץ,
נציג ציבור (מעסיקים)

גברת ורדה אדוארדס,
נציגת ציבור (עובדים)

